

Zarządzenie Nr 8./2024

z dnia 12.01.2024 r.

Rektora

Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach

w sprawie: wprowadzenia *Regulaminu szkolenia praktycznego dla absolwentów kierunku lekarskiego i lekarsko-dentystycznego prowadzonego w języku angielskim.*

Działając w oparciu o § 29 ust. 3 Statutu Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach (Uchwała nr 1/2023 Senatu SUM z dnia 25 stycznia 2023 r.) niniejszym zarządzam, co następuje:

§ 1

Wprowadzam *Regulamin szkolenia praktycznego dla absolwentów kierunku lekarskiego i lekarsko-dentystycznego prowadzonego w języku angielskim*, stanowiący Załącznik Nr 1 do niniejszego Zarządzenia.

§ 2

Nadzór nad wykonaniem niniejszego Zarządzenia powierzam Prorektorowi ds. Kształcenia Podyplomowego i Promocji Uczelni.

§ 3

Treść niniejszego Zarządzenia polecam zamieścić na stronie internetowej Uczelni.

§ 4

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

REKTOR
Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach
prof. dr hab. n. med. Tomasz Szczepański

Otrzymują:

- Prorektorzy,
- Dziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu w Katowicach,
- Dziekan Wydziału Nauk Medycznych w Zabrze,
- Dział Kształcenia Podyplomowego,
- Dział Kontroli i Audytu,
- a/a.

Regulamin organizacji szkolenia praktycznego dla absolwentów kierunku lekarskiego i lekarsko-dentystycznego, prowadzonego w języku angielskim

Niniejszy Regulamin określa warunki organizacji, w tym rekrutacji i uczestnictwa w szkoleniu praktycznym prowadzonym przez Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach, zwany dalej „Uczelnią”, w oparciu o art. 15p ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. 2023, poz. 1516, z późn. zm.), zwanej dalej „Ustawą”.

§ 1

1. Szkolenie praktyczne, zwane dalej „Stażem” skierowane jest do absolwentów Uczelni kierunku lekarskiego oraz lekarsko-dentystycznego, prowadzonego w języku angielskim.
2. Staż trwa 6 miesięcy i realizowany jest w oparciu o programy, stanowiące Załącznik Nr 1 i Załącznik Nr 2 do niniejszego Regulaminu, odpowiednio dla poszczególnych kierunków ukończonych studiów.
3. Warunkiem przyjęcia do udziału w Stażu jest możliwość jego ukończenia nie później niż w terminie 2 lat od dnia uzyskania tytułu zawodowego lekarza lub lekarza dentysty, z uwzględnieniem terminów Stażu, o których mowa w § 2 ust. 4 pkt 4.

§ 2

1. Staż organizuje Dziekan Wydziału Nauk Medycznych:
  - 1) w Katowicach - dla absolwentów kierunku lekarskiego,
  - 2) w Zabrze - dla absolwentów kierunku lekarsko-dentystycznego.
2. Przyjęcie na Staż następuje w ramach postępowania rekrutacyjnego.
3. Postępowanie rekrutacyjne przeprowadza powołana przez Dziekana, trzy osobowa Komisja Rekrutacyjna. Komisji przewodniczy Dziekan lub Prodziekan.
4. Szczegółowe informacje o organizacji Stażu, w tym o:
  - 1) naborach i ich terminach,
  - 2) limitach miejsc,
  - 3) terminach składania dokumentów,
  - 4) terminach realizacji Stażu,zamieszczane są przez Dziekanów w formie komunikatów i podawane do wiadomości na stronie internetowej Uczelni: <https://studiapodyplomowe.sum.edu.pl/> w zakładce staże.
5. Nabory na Staż przeprowadzane są co najmniej 2 razy w roku, z zastrzeżeniem ust. 7.
6. Komunikaty, o których mowa w ust. 4, na dany rok akademicki Dziekani zamieszczają do dnia 31 września.
7. W przypadku wystąpienia ograniczeń uniemożliwiających realizację Stażu, Dziekan może wystąpić z wnioskiem do Prorektora ds. Kształcenia Podyplomowego i Promocji Uczelni o wyrażenie zgody na odstąpienie od organizacji naboru na Staż w danym roku akademickim. Wniosek, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym powinien zawierać wskazanie przyczyn uniemożliwiających realizację Stażu.

§ 3

1. Postępowanie rekrutacyjne składa się z 2 etapów:
  - 1) pierwszy etap – wypełnienie i wysłanie formularza zgłoszeniowego,
  - 2) drugi etap - dostarczenie do właściwego Dziekanatu następujących dokumentów:
    - a) zaświadczenia lekarskiego wystawionego przez lekarza uprawnionego do przeprowadzenia badania profilaktycznego o braku przeciwwskazań zdrowotnych do odbycia szkolenia,
    - b) potwierdzenia zawarcia umowy ubezpieczenia OC oraz od następstw nieszczęśliwych wypadków (w ramach którego przysługuje zwrot m. in. udokumentowanych kosztów profilaktycznego leczenia poekspozycyjnego) na okres odbywania Stażu,
    - c) zawarcia umowy z Uczelnią na udział w Stażu - wzór umowy stanowi załącznik nr 3 do niniejszego Regulaminu.
2. W ramach pierwszego etapu postępowania rekrutacyjnego Komisja Rekrutacyjna tworzy listę rankingową przy uwzględnieniu limitu miejsc. O kolejności umieszczenia kandydatów na liście rankingowej decydować będzie średnia arytmetyczna ocen z przebiegu studiów, liczona do dwóch cyfr po przecinku, a w przypadku uzyskania identycznej średniej przez dwóch lub więcej kandydatów data ukończenia studiów – z pierwszeństwem osób, które wcześniej ukończyły studia.
3. Do drugiego etapu postępowania rekrutacyjnego dopuszczone zostaną wyłącznie osoby, które uzyskały miejsce na liście rankingowej w ramach określonego limitu miejsc, spełniają warunek, o którym mowa w § 1 ust. 3, nie posiadają zaległych zobowiązań, w tym zobowiązań finansowych wobec Uczelni oraz wobec których nie została zastosowana sankcja, o której mowa w § 5 ust. 5 i 6.
4. Kandydaci, którzy nie uzyskali miejsca na liście rankingowej w ramach określonego limitu miejsc tworzą grupę rezerwową i mogą zostać dopuszczeni do drugiego etapu postępowania rekrutacyjnego w przypadku nieprzyjęcia z jakiegokolwiek przyczyny na Staż kandydatów uprzednio dopuszczonych do drugiego etapu postępowania, w szczególności ze względu na:
  - 1) rezygnację kandydata,
  - 2) niedostarczenia dokumentów, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a i b,
  - 3) nie zawarcie umowy o realizację Stażu, o której mowa w ust. 1 pkt 2) lit. c.
5. Niezłożenie wszystkich wymaganych dokumentów wymienionych w ust. 1 pkt. 2) w terminie wyznaczonym przez Komisję Rekrutacyjną, jest równoznaczne z rezygnacją z udziału w stażu i powoduje skreślenie z listy rankingowej.
6. O wynikach postępowania rekrutacyjnego Komisja Rekrutacyjna informuje kandydatów drogą elektroniczną na adres wskazany przez kandydata w formularzu zgłoszeniowym.
7. Z przeprowadzonego postępowania rekrutacyjnego Komisja Rekrutacyjna sporządza protokół i przekazuje do wiadomości Prorektora ds. Kształcenia Podyplomowego i Promocji Uczelni, w terminie do 14 dni od zakończenia postępowania.

§ 4

1. Warunkiem rozpoczęcia Stażu jest uiszczenie opłaty za udział w Stażu w terminie określonym w umowie, o której mowa w § 3 w ust. 1 pkt. 2), nie później jednak niż przed dniem rozpoczęcia realizacji Stażu.

2. Staże odbywają się w podmiotach leczniczych udostępniających Uczelni jednostki organizacyjne na zasadach określonych w art. 89 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (*Dz. U. z 2023 r. poz. 991, z późn. zm.*).
3. Lista podmiotów leczniczych, o których mowa w ust. 1, publikowana jest na stronie internetowej: <https://studiapodyplomowe.sum.edu.pl/> w zakładce staże.
4. Za koordynację realizacji Stażu odpowiadają powołani przez Dziekana dla każdego kierunku Koordynatorzy, do których należy:
  - 1) ustalanie szczegółowych harmonogramów realizacji poszczególnych staży częściowych;
  - 2) koordynacja delegowania stażysty do właściwych podmiotów leczniczych, w których te staże będą realizowane;
  - 3) ustalanie opiekunów poszczególnych staży częściowych i bezpośredni kontakt z nimi;
  - 4) sprawowanie nadzoru w czasie realizacji Stażu i interweniowanie w przypadku problemów w ich realizacji;
  - 5) utrzymywanie stałego kontaktu ze stażystami;
  - 6) ustalanie ze stażystą sposobu odrobienia ewentualnych nieobecności w trakcie Stażu;
  - 7) niezwłoczne zawiadomienie właściwego Dziekana
    - a) w razie wypadku stażysty podczas realizacji Stażu,
    - b) o przerwaniu przez stażystę odbywania Stażu;
  - 8) przygotowanie, zgodnie ze wzorem stanowiącym odpowiednio załącznika nr 4 lub załącznik nr 5 do niniejszego Regulaminu, odpowiednio dla poszczególnych kierunków ukończonych studiów, dokumentacji o ukończeniu szkolenia praktycznego zawierającego informacje o:
    - a) czasie realizacji Stażu i miejscu jego odbywania,
    - b) potwierdzeniu realizacji programu Stażu;
  - 9) przekazanie dokumentu, o którym mowa w pkt 8) stażyście oraz jego kopii Dziekanowi.

§ 5

1. Stażysta, otrzymuje we właściwym Dziekanacie szczegółowy harmonogram realizacji Stażu, dane kontaktowe Koordynatora oraz dzienniczek Stażu.
2. Wzór dzienniczka Stażu stanowią załącznik nr 6 i załącznik nr 7 do niniejszego Regulaminu, odpowiednio dla poszczególnych kierunków ukończonych studiów.
3. Stażysta zobowiązany jest do należytej realizacji Stażu, w tym:
  - 1) odbycia Stażu zgodnie z harmonogramem przekazanym przez Koordynatora;
  - 2) prowadzenia dzienniczka Stażu;
  - 3) stosowania się do poleceń Koordynatora oraz wyznaczonego personelu kształcącego i rzetelnego wykonywania powierzonych obowiązków;
  - 4) ustalania z Koordynatorem zasad usprawiedliwiania ewentualnych nieobecności oraz warunków ich odrabiania w trakcie Stażu;
  - 5) zachowania w tajemnicy danych osobowych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi podmiotu leczniczego, w którym odbywa Staż;
  - 6) dbania o powierzony sprzęt, materiały i inne wyposażenie;
  - 7) przestrzegania obowiązujących przepisów prawa oraz przepisów wewnętrznych obowiązujących w podmiocie leczniczym;

- 8) przestrzegania obowiązujących przepisów prawa dotyczących wykonywania zawodu lekarza/lekarza dentystry oraz zasad współżycia społecznego.
4. W przypadku rażącego naruszenia przez stażystę obowiązków, w szczególności określonych w ust. 3, Koordynator niezwłocznie powiadamia o tym fakcie Dziekana.
5. Rażące naruszenie przez stażystę obowiązków, w szczególności określonych w ust. 3, stanowi podstawę do rozwiązania ze stażystą umowy, o której mowa w § 3 ust. 1 pkt lit. c.
6. W przypadku, o którym mowa w ust. 5 zakończeniu ulega realizacja Stażu.
7. Niezależnie od postanowień ust. 5 i 6, w przypadku, o którym mowa w ust. 4, Dziekan ma prawo do czasowego zawieszenia realizacji Stażu, o czym informuje stażystę w sposób, o którym mowa w § 3 ust. 5.
8. W przypadku, o którym mowa w ust. 5 i 6, opłata za realizację Stażu nie podlega zwrotowi.

§ 6

1. Udział w Stażu jest odpłatny. Wysokość opłaty określa Zarządzenie Rektora.
2. Stażysta zobowiązany się do uiszczenia pełnej wysokości opłaty za udział w stażu, w terminie do 14 dni od dnia zawarcia z Uczelnią umowy, nie później jednak niż przed dniem rozpoczęcia realizacji Stażu. Datą zapłaty jest dzień wpływu środków na wskazane konto bankowe Uczelni.
3. W przypadku złożenia przez Stażystę pisemnej rezygnacji ze Stażu zwrotowi podlega:
  - 1) kwota stanowiąca 100 % opłaty za przeprowadzenie Stażu – w przypadku złożenia rezygnacji przed rozpoczęciem Stażu,
  - 2) część opłaty – proporcjonalnie do niezrealizowanej części szkolenia, pomniejszona o 10 % łącznej wysokości opłaty, określonej w umowie, tytułem poniesionych kosztów stałych organizacji Stażu.
4. Za datę złożenia rezygnacji, o której mowa w ust. 3, uznaje się datę wpływu pisemnego oświadczenia do Uczelni.

REKTOR
Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach
prof. dr hab. n. med. Tomasz Szczepański

Program szkolenia praktycznego, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, na podstawie którego następuje weryfikacja wniosku, o którym mowa w ust. 2 ustawy o zmianie ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty oraz niektórych innych ustaw

Lekarz

STAŻ CZĄSTKOWY W DZIEDZINIE CHOROÓB WEWNĘTRZNYCH

Czas trwania stażu: 5 tygodni, w tym 4 tygodnie - choroby wewnętrzne i 1 tydzień - krwiodawstwo i krwiolecznictwo.

Cel stażu:

pogłębienie wiedzy teoretycznej oraz poznanie, utrwalenie i przyswojenie praktycznych umiejętności w zakresie rozpoznawania i leczenia, a także zapobiegania i rehabilitacji, najczęściej występujących bądź stanowiących największe zagrożenie dla życia chorób wewnętrznych w warunkach opieki stacjonarnej i ambulatoryjnej oraz w zakresie transfuzjologii.

Program stażu:

– z zakresu chorób wewnętrznych:

1. Zapobieganie, rozpoznawanie i leczenie najczęściej występujących chorób wewnętrznych:

1) układu krążenia:

- a) choroby niedokrwiennej serca, zawału mięśnia sercowego,
- b) miażdżycy naczyń tętniczych, udarów mózgowych,
- c) nadciśnienia tętniczego,
- d) przewlekłej niewydolności krążenia,
- e) podstawowych zaburzeń rytmu serca i przewodzenia,
- f) serca płucnego,
- g) wad serca,
- h) zapalenia mięśnia sercowego,
- i) żyłnej choroby zakrzepowo-zatorowej;

2) układu oddechowego:

- a) ostrego i przewlekłego zapalenia oskrzeli,
- b) zapalenia płuc,
- c) przewlekłej niewydolności oddechowej,
- d) astmy oskrzelowej,
- e) raka płuc,
- f) gruźlicy;

3) układu moczowego:

- a) niewydolności nerek - ostrej i przewlekłej,
- b) ostrego i przewlekłego odmiedniczkowego zapalenia nerek,
- c) ostrego i przewlekłego kłębkowego zapalenia nerek,
- d) kamicy nerkowej,
- e) zespołu nerczycowego,
- f) raka nerki,
- g) stanów zapalnych pęcherza i dróg moczowych;

4) układu trawiennego:

- a) choroby wrzodowej żołądka i dwunastnicy,
- b) raka żołądka,

- c) zespołu złego wchłaniania,
  - d) swoistego i nieswoistego zapalenia jelit,
  - e) zespołu jelita nadwrażliwego,
  - f) raka jelita grubego,
  - g) kamicy pęcherzyka i dróg żółciowych,
  - h) zapalenia wątroby,
  - i) marskości wątroby,
  - j) ostrego i przewlekłego zapalenia trzustki,
  - k) raka trzustki,
  - l) chorób pasożytniczych przewodu pokarmowego;
- 5) układu krwiotwórczego:
    - a) niedokrwistości,
    - b) skaz krwotocznych,
    - c) białaczek,
    - d) ziarnicy złośliwej i chłoniaków nieziarnicznych;
  - 6) gruczołów wydzielania wewnętrznego:
    - a) cukrzycy,
    - b) chorób przysadki i podwzgórza,
    - c) nadczynności i niedoczynności tarczycy,
    - d) nadczynności i niedoczynności przytarczyc,
    - e) nadczynności i niedoczynności nadnerczy,
    - f) guzów rdzenia nadnerczy,
    - g) zaburzeń hormonalnych i metabolicznych okresu przekwitania u kobiet i mężczyzn;
  - 7) zaburzeń metabolicznych:
    - a) otyłości i nadwagi,
    - b) hiperlipidemii,
    - c) osteoporozy;
  - 8) układu ruchu.
2. Poznanie problemów ogólnolekarskich z zakresu chorób wewnętrznych:
    - 1) epidemiologia chorób wewnętrznych ze szczególnym uwzględnieniem tych, które są związane z wysoką umieralnością, powodują przewlekłe inwalidztwo lub są przyczyną wysokiej absencji chorobowej;
    - 2) profilaktyka niektórych chorób układu krążenia i układu oddechowego;
    - 3) wskazania i przeciwwskazania do zabiegów endoskopowych;
    - 4) zasady antybiotykoterapii w najczęściej występujących chorobach wewnętrznych, wymagających stosowania antybiotyków;
    - 5) zasady podejmowania decyzji diagnostycznych i terapeutycznych dotyczących najczęściej występujących chorób wewnętrznych.
  3. Opanowanie wykonywania następujących umiejętności i czynności:
    - 1) wkłucia dożylnego i dotętniczego w celu podania leku lub pobrania krwi do badań, kaniulizacji żył;
    - 2) dożylnego przetaczania krwi i innych płynów;
    - 3) badania EKG;
    - 4) nakłucia opłucnej i otrzewnej;
    - 5) cewnikowania pęcherza moczowego;
    - 6) pobrania materiału do badań mikrobiologicznych;
    - 7) płukania żołądka;
    - 8) pomiaru i interpretacji wyników pomiaru ciśnienia tętniczego krwi, w tym pomiaru ciśnienia na kostce;
    - 9) pomiaru glikemii.

– z zakresu transfuzjologii klinicznej:

(5 godzin ćwiczeń praktycznych)

1. Zapoznanie się z zasadami współczesnej transfuzjologii:

- 1) pobierania i przechowywania krwi oraz otrzymywania preparatów krwiopochodnych;
- 2) podstaw immunologii transfuzjologicznej;
- 3) zapobiegania potransfuzyjnym zakażeniom wirusowym;
- 4) podstawowymi zasadami racjonalnego leczenia krwią i jej preparatami;
- 5) powikłaniami poprzetoczeniowymi.

2. Poznanie praktyczne następujących umiejętności:

- 1) rejestrowania i kwalifikowania krwiodawców oraz zasad prowadzenia dokumentacji w tym zakresie;
- 2) metod pobierania krwi i osocza - konwencjonalnie i przy użyciu separatorów, poznanie zasad wytwarzania preparatów krwiopochodnych;
- 3) przeprowadzania badań immunologicznych, serologicznych - antygenów krwinek czerwonych i przeciwciał, próby zgodności krzyżowej;
- 4) wykrywania markerów wirusowych (HBV, HCV, HIV);
- 5) zasad kontroli jakości, przechowywania i dystrybucji krwi oraz jej preparatów.

STAŻ CZĄSTKOWY W DZIEDZINIE PEDIATRII

Czas trwania stażu: 4 tygodnie, w tym pediatria - 3 tygodnie i neonatologia - 1 tydzień.

Cel stażu:

pogłębienie wiedzy teoretycznej oraz poznanie, przyswojenie i utrwalenie praktycznych umiejętności z zakresu zapobiegania, rozpoznawania i leczenia chorób wieku dziecięcego oraz zaburzeń rozwojowych u dzieci w warunkach opieki stacjonarnej i ambulatoryjnej.

Program stażu:

1. Rozpoznawanie i postępowanie u noworodków w przypadkach wad rozwojowych, zaburzeń oddechowo-krażeniowych, wrodzonych oraz nabytych zakażeń i posocznicy noworodkowej, ostrych zaburzeń metabolicznych i neurologicznych, konfliktu serologicznego, choroby krwotocznej noworodków, chorób wymagających niezwłocznej interwencji chirurgicznej, dysplazji i zwłknięcia stawów biodrowych, niedoczynności tarczycy i zespołu alkoholowego.
2. Rozpoznawanie i leczenie u niemowląt chorób wywołanych zakażeniami bakteryjnymi i wirusowymi, w tym wirusowego zapalenia wątroby i AIDS, ostrych biegunek i ich powikłań, biegunek przewlekłych i stanów niedoborowych, chorób układu oddechowego, niedoczynności tarczycy, dysplazji stawów biodrowych, nagłych chorób jamy brzusznej (wgnębienie), chorób przebiegających z drgawkami i innych stanów napadowych.
3. Postępowanie diagnostyczne, lecznicze i rehabilitacyjne u dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym.
4. Rozpoznawanie i leczenie u dzieci powyżej 1. roku życia: nieprawidłowości rozwojowych, skutków urazów i zatruc, zaburzeń świadomości, krwawień z przewodu pokarmowego, nawracających bólów brzucha, nawracających bólów głowy, chorób wywołanych czynnikami zakaźnymi - w tym chorób zakaźnych wieku dziecięcego, a także zapalenia nerek, choroby reumatycznej, nadciśnienia tętniczego, chorób nowotworowych, niedoborów białkowo-energetycznych i witaminowych oraz niedoborów makro- i mikroelementów, chorób atopowych i reakcji anafilaktycznych, chorób z uzależnienia.
5. Poznanie kalendarza szczepień, zasad stosowania szczepionek i surowic, znajomość niepożądanych reakcji poszczepiennych i przeciwwskazań do szczepień.
6. Opanowanie wykonywania następujących umiejętności i czynności:

- 1) postępowania z noworodkiem bezpośrednio po porodzie:
  - a) oceny noworodka na podstawie skali wg Apgar,
  - b) testów przesiewowych u noworodka (fenyloketonurii);
- 2) resuscytacji noworodka;
- 3) oceny dojrzałości noworodka;
- 4) rozpoznawania wad wrodzonych u noworodka i postępowania w przypadku ich stwierdzenia;
- 5) zasad transportu chorego noworodka;
- 6) pielęgnacji i karmienia noworodka;
- 7) oceny stanu ogólnego niemowlęcia i dziecka starszego z uwzględnieniem badania otoskopowego i pomiaru ciśnienia krwi oraz badania w kierunku wad wrodzonych;
- 8) zbierania wywiadów od rodziny dziecka;
- 9) prowadzenia resuscytacji i udzielania pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia u dzieci;
- 10) rozpoznawania mózgowego porażenia dziecięcego;
- 11) wkłucia dożylnego i pobrania krwi do badań u niemowlęcia i dziecka starszego;
- 12) pobrania płynu mózgowo-rdzeniowego u dzieci;
- 13) pobrania materiałów do badań mikrobiologicznych u dzieci;
- 14) założenia zgłębnika do żołądka lub odbytnicy i cewnika do pęcherza moczowego u dzieci;
- 15) pielęgnacji niemowląt i małych dzieci;
- 16) pobrania krwi celem wykonania testu w kierunku niedoczynności tarczycy i fenyloketonurii.

STAŻ CZĄSTKOWY W DZIEDZINIE CHIRURGII OGÓLNEJ

Czas trwania stażu: 4 tygodnie, w tym chirurgia ogólna - 3 tygodnie i chirurgia urazowa - 1 tydzień.

Cel stażu:

pogłębienie wiedzy teoretycznej oraz poznanie, utrwalenie i przyswojenie praktycznych umiejętności w zakresie rozpoznawania, leczenia, zapobiegania i rehabilitacji najczęściej występujących chorób chirurgicznych w ramach opieki stacjonarnej i ambulatoryjnej.

Program stażu:

1. Rozpoznawanie i postępowanie w przypadku:
  - 1) wstrząsu urazowego i hipowolemicznego;
  - 2) obrażeń urazowych dotyczących:
    - a) ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego:
      - mózgu, kości czaszki i twarzoczaszki, z uwzględnieniem skali Glasgow,
      - nerwów czaszkowych i obwodowych,
    - b) klatki piersiowej, w szczególności:
      - w zranieniach klatki piersiowej, serca, płuc i dużych naczyń,
      - w odmie opłucnowej pourazowej i samoistnej,
      - w uszkodzeniach ściany klatki piersiowej, żeber i mostka,
    - c) jamy brzusznej, w szczególności:
      - w ranach brzucha,
      - w tępych obrażeniach brzucha,
    - d) układu moczowo-płciowego,
    - e) kręgosłupa, w szczególności diagnozowanie i postępowanie z chorymi ze złamaniem kręgosłupa,

- f) kończyn, w szczególności:
  - zamkniętych i otwartych złamań kończyn, ze szczególnym uwzględnieniem najczęściej spotykanych złamań, tzn. nasady dalszej kości promieniowej, kostek, szyjki kości udowej,
  - zwichnięć dużych stawów (barkowego, łokciowego, biodrowego),
  - podwichnięć, skręceń i stłuczeń stawów, ze szczególnym uwzględnieniem stawu kolanowego i skokowo-goleniowego,
- g) oparzeń i odmrożeń:
  - w oparzeniach i odmrożeniach powłok,
  - w oparzeniach dróg oddechowych i przewodu pokarmowego;
- 3) zakażeń w chirurgii:
  - a) we wstrząsie septycznym,
  - b) w ropnym zapaleniu skóry i tkanki podskórnej (ropień, czyrak, zastrzał, zanokcica),
  - c) w zakażeniach przyrannych (tężec, zgorzel gazowa, róża);
- 4) najczęstszych schorzeń chirurgicznych jamy brzusznej, dotyczących:
  - a) "ostrego brzucha":
    - przedziurawienia przewodu pokarmowego,
    - ostrego zapalenia wyrostka robaczkowego,
    - ostrego zapalenia pęcherzyka żółciowego,
    - ostrego zapalenia trzustki,
    - niedrożności jelit, ze szczególnym uwzględnieniem uwięźniętych przepuklin zewnętrznych,
  - b) krwawienia do przewodu pokarmowego,
  - c) innych chorób przewodu pokarmowego:
    - choroby wrzodowej żołądka i dwunastnicy,
    - kamicy żółciowej,
    - najczęstszych chorób odbytu i odbytnicy (ropień, przetoka, guzki krwawnicze);
- 5) schorzeń urologicznych:
  - a) kamicy nerkowej,
  - b) zatrzymania moczu,
  - c) wodniaka jądra,
  - d) przerostu prostaty,
  - e) raka prostaty;
- 6) chorób układu naczyniowego:
  - a) w urazach naczyń,
  - b) w ostrym nieurazowym niedokrwieniu kończyn (zator, zakrzepy),
  - c) w przewlekłym niedokrwieniu kończyn dolnych,
  - d) w tętniaku aorty,
  - e) w żylnych chorobach zakrzepowo-zatorowej, dotyczącej w szczególności kończyn dolnych,
  - f) w przewlekłej niewydolności układu żylnego kończyn dolnych.
- 2. Poznanie zasad wczesnego rozpoznawania i postępowania chirurgicznego w nowotworach sutka, przewodu pokarmowego, tarczycy i skóry.
- 3. Poznanie wskazań do stosowania i podstaw interpretacji niektórych metod diagnostycznych i leczenia zabiegowego w chirurgii:
  - 1) diagnostyki radiologicznej i ultrasonograficznej;
  - 2) tomografii komputerowej i rezonansu magnetycznego;
  - 3) endoskopii, ze szczególnym uwzględnieniem gastrokopii, ECPW, rektoskopii, kolonoskopii, cystoskopii;
  - 4) ogólnych zasad i możliwości chirurgii laparoskopowej.

4. Poznanie problemów ogólnochirurgicznych dotyczących:
  - 1) zasad aseptyki i antyseptyki, profilaktyki zakażeń okołoperacyjnych;
  - 2) profilaktyki tężca;
  - 3) profilaktyki zakażeń wirusami hepatotropowymi i HIV;
  - 4) zasad współczesnej antybiotykoterapii w schorzeniach chirurgicznych;
  - 5) zasad przygotowania chorego do zabiegu operacyjnego w znieczuleniu ogólnym;
  - 6) zasad współczesnej rehabilitacji około- i pooperacyjnej.
5. Opanowanie wykonywania następujących umiejętności i czynności:
  - 1) mycia chirurgicznego rąk i pola operacyjnego;
  - 2) chirurgicznego opracowania i zeszywania niewielkich ran;
  - 3) znieczulenia miejscowego;
  - 4) nacięcia i drenażu ropnia;
  - 5) założenia podstawowych opatrunków gipsowych i unieruchamiających;
  - 6) założenia drenażu opłucnej;
  - 7) postępowania w krwotoku zewnętrznym;
  - 8) założenia zgłębnika nosowo-żołądkowego;
  - 9) dożylnego przetaczania krwi i płynów infuzyjnych;
  - 10) postępowania w oparzeniach;
  - 11) badania per rectum i oceny gruczołu krokowego;
  - 12) wykonania anoskopii.

STAŻ CZĄSTKOWY W DZIEDZINIE POŁOŻNICTWA I GINEKOLOGII

Czas trwania stażu: 3 tygodnie.

Cel stażu:

pogłębienie wiedzy teoretycznej oraz poznanie, utrwalenie i przyswojenie praktycznych umiejętności z zakresu opieki lekarskiej w prawidłowo przebiegającej ciąży, porodu i porożu, a także zapobieganie, rozpoznawanie i leczenie najczęściej występujących powikłań ciąży, porodu i porożu oraz chorób narządów płciowych u kobiet w warunkach opieki stacjonarnej i ambulatoryjnej.

Program stażu:

1. Rozpoznawanie i opieka lekarska w ciąży oraz zasady postępowania w czasie porodu i porożu:
  - 1) zasady prowadzenia opieki przedkoncepcyjnej;
  - 2) rozpoznawanie ciąży i zasady prowadzenia prawidłowo przebiegającej ciąży;
  - 3) rozpoznawanie i postępowanie w powikłaniach ciąży, a w szczególności:
    - a) zagrażającym poronieniu,
    - b) nadciśnieniu tętniczym,
    - c) przedwczesnym odklejeniu łożyska, łożysku przodu,
    - d) konflikcie serologicznym,
    - e) zakażeniach;
  - 4) zasady leczenia chorób współistniejących z ciążą, w szczególności:
    - a) cukrzycy,
    - b) chorób serca i naczyń,
    - c) zakażeń układu moczowo-płciowego,
    - d) powikłań zakrzepowo-zatorowych;
  - 5) zrozumienie zasad interpretacji badań ultrasonograficznych wykonywanych w czasie ciąży;
  - 6) zasady postępowania podczas prawidłowo przebiegającego porodu w szpitalu i poza

- szpitalem, w tym poznanie wskazań i sposobów dla łagodzenia bólu porodowego;
- 7) rozpoznawanie powikłań okołoporodowych, postępowanie podczas nieprawidłowo przebiegającego porodu, w tym ustalenie wskazań do operacyjnego ukończenia porodu, dotyczących w szczególności:
    - a) porodu przedwczesnego,
    - b) krwotoków położniczych;
  - 8) poznanie zasad rozpoznawania i postępowania w powikłaniach porodu;
  - 9) poznanie zasad karmienia piersią;
  - 10) podstawy rozpoznawania depresji poporodowej.
2. Zasady promocji zdrowia i prewencji w położnictwie, ze szczególnym uwzględnieniem:
    - 1) porodu przedwczesnego;
    - 2) zakażeń, w tym wirusowych (HIV);
    - 3) konfliktu serologicznego;
    - 4) zaburzeń rozwoju płodu, badań prenatalnych.
  3. Poznanie zasad zapobiegania, rozpoznawania i postępowania leczniczego w przypadku chorób narządów płciowych u kobiet, w szczególności:
    - 1) ciąży ektopowej;
    - 2) zakażeń, w tym przenoszonych drogą płciową;
    - 3) zaburzeń cyklu miesięczkowego i zaburzeń płodności;
    - 4) nowotworów narządów płciowych i sutka;
    - 5) problemów zdrowotnych kobiet w okresie menopauzy.
  4. Poznanie metod i zasad planowania rodziny.
  5. Poznanie wskazań do stosowania i podstaw interpretacji wybranych metod diagnostycznych leczenia zabiegowego w położnictwie i ginekologii:
    - 1) diagnostyki radiologicznej i ultrasonograficznej;
    - 2) tomografii komputerowej;
    - 3) endoskopii, ze szczególnym uwzględnieniem laparoskopii, histeroskopii oraz kolposkopii.
  6. Poznanie zasad aseptyki i antyseptyki w położnictwie i ginekologii.
  7. Opanowanie wykonywania następujących umiejętności i czynności:
    - 1) badania położniczego zewnętrznego i wewnętrznego;
    - 2) oceny czynności serca płodu, w tym interpretacji badania kardiotokograficznego;
    - 3) interpretacji badania gazometrycznego z krwi pobranej ze skalpu płodu lub pępowiny;
    - 4) odebrania 3 porodów fizjologicznych - przyswojenie zasad postępowania;
    - 5) nacięcia i zeszycia krocza;
    - 6) badania ginekologicznego;
    - 7) badania sutków;
    - 8) wykonania badania cytologicznego i interpretacji jego wyników;
    - 9) zasady i metody planowania rodziny;
  - 10) zasady rozpoznawania i leczenia dolegliwości okresu menopauzalnego.

STAŻ CZĄSTKOWY W DZIEDZINIE ANESTEZJOLOGII I INTENSYWNEJ TERAPII ORAZ W DZIEDZINIE MEDYCYNY RATUNKOWEJ

Program stażu cząstkowego z zakresu anestezjologii i intensywnej terapii

Czas trwania stażu: 2 tygodnie, w tym 1 tydzień - anestezjologia i 1 tydzień - intensywna terapia.

Cel stażu w zakresie anestezjologii:

pogłębienie oraz praktyczne poznanie i przyswojenie wiedzy związanej z zastosowaniem, wyborem i zasadami organizacji okresu okołoperacyjnego, znieczulenia oraz stanów zagrożenia życia związanych z jego zastosowaniem, jak również poznanie technik monitorowania i postrzegania podstawowych funkcji życiowych wraz ze śródoperacyjnym postępowaniem w zakresie intensywnej terapii.

Cel stażu w zakresie intensywnej terapii:

zrozumienie doktryny intensywnej terapii w oparciu o kryteria przyjęć i zwolnień z oddziału, zapoznanie się z systemem organizacji oraz procedur medycznych obowiązujących w intensywnej terapii oraz zrozumienie oceny ciężkości stanu chorego w oparciu o skale predykcyjne i skale bezpośrednio oceniające stan ogólny chorego, jak również stan wybranych układów i narządów. Zapoznanie się z taktyką postępowania w intensywnej terapii związaną z wdrażaniem inwazyjnych technik postępowania leczniczego w oparciu o inwazyjne technologie monitorowania podstawowych i szczegółowych parametrów życiowych.

Staż mogą prowadzić kliniki, oddziały kliniczne, oddziały i jednostki uprawnione, wpisane na listę marszałka województwa.

Program stażu:

– z zakresu anestezjologii:

1. Postępowanie z chorym w okresie okołoperacyjnym:

- 1) ocena stanu chorego w okresie przedoperacyjnym, w zależności od rodzaju wskazań do zabiegu operacyjnego lub diagnostycznego;
- 2) zadania lekarza anestezjologa realizowane w poradni anestezjologicznej, cele poradni anestezjologicznej;
- 3) cele znieczulenia ogólnego, regionalnego i połączonego;
- 4) fizjopatologia znieczulenia;
- 5) farmakoterapia znieczulenia z uwzględnieniem farmakokinetyki i farmakodynamiki oraz zadań stawianych przed anestezjologią w chirurgii ambulatoryjnej;
- 6) monitorowanie znieczulenia;
- 7) monitorowanie podstawowych funkcji życiowych, wskazania do monitorowania inwazyjnego;
- 8) układ nerkowy i rola wątroby podczas znieczulenia (eliminacja oraz degradacja anestetyków);
- 9) zalety i wady znieczulenia ogólnego i znieczulenia regionalnego;
- 10) chorobowość i śmiertelność związana ze znieczuleniem;
- 11) sala wybudzeń jako prawny obowiązek i strażnik bezpieczeństwa w bezpośrednim okresie pooperacyjnym i poznieczuleniowym;
- 12) uśmierzanie bólu pooperacyjnego, zespół leczenia bólu ostrego;
- 13) standardy anestezjologiczne a stanowisko znieczulenia, aspekty prawne.

– z zakresu intensywnej terapii:

2. Postępowanie z chorym w oddziale i na stanowisku intensywnej terapii - zagadnienia ogólne:

- 1) specyfika stanowiska intensywnej terapii;
- 2) specyfika postrzegania i oceny stanu ogólnego w intensywnej terapii;
- 3) specyfika diagnostyki różnicowej w intensywnej terapii;
- 4) chorobowość i śmiertelność związana z intensywną terapią;
- 5) podmiotowość chorego w intensywnej terapii;
- 6) społeczne, ekonomiczne i socjalne skutki intensywnej terapii;
- 7) miejsce intensywnej terapii w strukturze organizacyjnej szpitala;
- 8) kryteria przyjęć na OIT.

3. Zagadnienia szczegółowe:

- 1) przepływ krwi;

- 2) transport tlenu;
  - 3) techniki zapobiegania powikłaniom u chorego w stanie krytycznym;
  - 4) dostępy naczyniowe;
  - 5) monitorowanie dynamiki układu krążenia;
  - 6) monitorowanie oddychania;
  - 7) monitorowanie metabolizmu;
  - 8) monitorowanie OUN;
  - 9) sedacja i analgosedacja na OIT;
  - 10) ostra niewydolność oddechowa;
  - 11) wentylacja mechaniczna;
  - 12) ostra niewydolność krążenia;
  - 13) rodzaje i podział wstrząsu;
  - 14) chory z urazem wielonarządowym;
  - 15) stan po nagłym zatrzymaniu krążenia, fizjopatologia oraz postępowanie lecznicze (hipotermia terapeutyczna);
  - 16) zakażenia na OIT (sepsa, ciężka sepsa, wstrząs septyczny), (Surviving Sepsis Campaign - pakiety resuscytacyjne i pakiety terapeutyczne);
  - 17) płynoterapia;
  - 18) leczenie preparatami krwi i preparatami krwiopochodnymi;
  - 19) żywienie w intensywnej terapii;
  - 20) pozaustrojowe techniki leczenia ostrej niewydolności nerek, wątroby, krążenia i oddychania;
  - 21) systemy oceny stanu klinicznego chorego;
  - 22) orzecznictwo w intensywnej terapii, w tym orzekanie o nieodwracalnym ustaniu czynności mózgu.
4. Staż zakończony jest kolokwium obejmującym swoim zakresem wiedzę teoretyczną oraz umiejętności praktyczne. Kolokwium przeprowadza ordynator oddziału lub jego zastępca.

Program stażu cząstkowego z zakresu medycyny ratunkowej

Czas trwania stażu: 1 tydzień.

Cel stażu:

pogłębienie wiedzy teoretycznej oraz poznanie, utrwalenie i przyswojenie praktycznych umiejętności postępowania w zakresie medycznych czynności ratunkowych i procedur klinicznych medycyny ratunkowej.

Miejsce odbywania stażu: kliniki medycyny ratunkowej, oddziały kliniczne medycyny ratunkowej, szpitalne oddziały ratunkowe.

Program stażu:

1. Utrwalenie zasad zaawansowanej resuscytacji krążeniowo-oddechowej i prowadzenia terapii poresuscytacyjnej.
2. Utrwalenie zasad postępowania ratunkowego w urazach wielonarządowych, w szczególności:
  - 1) wstępnej oceny chorego z mnogimi obrażeniami ciała;
  - 2) podtrzymania funkcji życiowych chorego z mnogimi obrażeniami ciała;
  - 3) praktyczne opanowanie zasad transportu chorego z mnogimi obrażeniami ciała;
  - 4) prowadzenie oceny wtórnej pacjenta z mnogimi obrażeniami ciała;
  - 5) poznanie zaawansowanych technik diagnostyki okołourazowej i zasad różnicowania diagnostycznego w urazach;
  - 6) postępowanie kliniczne we wstrząsie urazowym.

3. Poszerzenie umiejętności wykonywania triagu śródszpitalnego w nagłym zagrożeniu zdrowia lub życia.
4. Poszerzenie umiejętności postępowania w nagłym zagrożeniu zdrowia lub życia pochodzenia wewnętrznego, takim jak:
  - 1) nagłe zatrzymanie krążenia;
  - 2) ostra niewydolność krążenia różnej etiologii;
  - 3) ostra niewydolność oddechowa różnej etiologii;
  - 4) wstrząs o różnej etiologii;
  - 5) nagłe stany utraty przytomności;
  - 6) ostre schorzenia brzuszne;
  - 7) ostre schorzenia ciężarnych;
  - 8) ostre stany drgawkowe.
5. Postępowanie w nagłych zagrożeniach zdrowia lub życia u dzieci.
6. Postępowanie ratunkowe w nagłych zagrożeniach zdrowia lub życia pochodzenia środowiskowego:
  - 1) ostre zatrucia;
  - 2) skażenia chemiczne;
  - 3) uraz termiczny (oparzenie, udar cieplny, hipotermia);
  - 4) utonięcia, uraz nurkowy;
  - 5) porażenia elektryczne i rażenia piorunem;
  - 6) pogryzienia, ukąszenia i użądlenia.
7. Opanowanie wykonywania następujących lekarskich umiejętności leczenia ratunkowego:
  - 1) z zakresu resuscytacji krążeniowo-oddechowej:
    - a) udrożnienie dróg oddechowych metodami bezprzyrządowymi,
    - b) intubacja dotchawicza,
    - c) udrożnienie dróg oddechowych technikami alternatywnymi (np. maski krtaniowe, maski żelowe, rurki krtaniowe itp.),
    - d) udrożnienie dróg oddechowych technikami chirurgicznymi, w tym konikotomii i tracheotomii,
    - e) wspomaganie oddechu i sztucznej wentylacji zastępczej,
    - f) defibrylacja elektryczna i kardiowersja,
    - g) pośredni masaż serca,
    - h) wykonanie centralnego dostępu dożylnego,
    - i) resuscytacja płynowa,
    - j) odbarczenie odmy opłucnowej, w szczególności odmy prężnej;
  - 2) z zakresu czynności ratunkowych w warunkach przedszpitalnych (medycznych czynności ratunkowych):
    - a) zabezpieczania rannego pacjenta w czasie wyjmowania z uszkodzonego pojazdu,
    - b) podtrzymywania funkcji życiowych na miejscu zdarzenia lub wypadku i w czasie transportu,
    - c) unieruchamiania kręgosłupa szyjnego i piersiowo-lędźwiowego,
    - d) unieruchamiania złamań na miejscu zdarzenia lub wypadku,
    - e) tamowania krwotoków;
  - 3) monitorowania podstawowych funkcji życiowych w czasie transportu oraz na szpitalnym oddziale ratunkowym;
  - 4) zaopatrywania ran powierzchownych;
  - 5) zasad znieczuleń przewodowych i analgesodacji w szpitalnych procedurach ratunkowych;
  - 6) zasad postępowania w porodzie nagłym.
8. Utrwalenie zasad organizacji medycyny ratunkowej oraz zasad organizacyjnych i

funkcjonowania szpitalnych oddziałów ratunkowych, prowadzenia dokumentacji medycznej właściwej dla szpitalnego oddziału ratunkowego oraz realizacji szpitalnego planu zabezpieczenia katastrofy.

9. Poszerzenie umiejętności postępowania w stanach nagłego zagrożenia zdrowia lub życia w warunkach przedszpitalnych.
10. Poszerzenie umiejętności postępowania w zdarzeniach masowych i katastrofach, w tym w szczególności prowadzenia segregacji przedszpitalnej oraz organizacji i prowadzenia akcji ratunkowej.

STAŻ CZĄSTKOWY W DZIEDZINIE PSYCHIATRII

Czas trwania stażu: 2 tygodnie.

Cel stażu:

poznanie, utrwalenie i przyswojenie praktycznych umiejętności rozpoznawania i postępowania w zaburzeniach psychicznych w warunkach opieki stacjonarnej i ambulatoryjnej.

Program stażu:

1. Rozpoznawanie (ocena przyczyn, ryzyka), wybór postępowania i leczenia w stanach nagłych związanych z zaburzeniami psychicznymi, takimi jak:
  - 1) zachowania samobójcze;
  - 2) zachowania agresywne i inne zachowania zagrażające;
  - 3) ostre zaburzenia psychotyczne;
  - 4) zespół paniki lękowej;
  - 5) nagłe powikłania psychofarmakoterapii.
2. Rozpoznawanie i leczenie zaburzeń psychicznych częściej spotykanych w podstawowej opiece zdrowotnej, poznanie możliwości zapobiegania im:
  - 1) zaburzenia psychiczne i somatyczne związane z alkoholem i innymi substancjami uzależniającymi;
  - 2) zespoły depresyjne;
  - 3) zespoły nerwicowe;
  - 4) reakcje na stres i reakcje adaptacyjne;
  - 5) zaburzenia snu;
  - 6) zaburzenia odżywiania;
  - 7) dysfunkcje seksualne.
3. Rozpoznawanie oraz zasady rehabilitacji utrwalonych zaburzeń psychicznych i umiejętności jej organizowania w środowisku rodzinnym i lokalnym:
  - 1) upośledzenie umysłowe;
  - 2) zespoły otępienne.
4. Zasady współpracy w specjalistycznym leczeniu i rehabilitacji przewlekłych lub nawracających zaburzeń psychicznych:
  - 1) psychoz schizofrenicznych i urojeniowych;
  - 2) chorób afektywnych;
  - 3) uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych;
  - 4) utrwalonych zespołów nerwicowych;
  - 5) utrwalonych zaburzeń odżywiania, snu oraz dysfunkcji seksualnych.
5. Poznanie zasad oraz praktycznych możliwości wykorzystania dostępnych form leczenia, rehabilitacji, pomocy społecznej i środowiskowej oraz oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
6. Opanowanie wykonywania umiejętności:
  - 1) oceny stanu psychicznego z uwzględnieniem specyfiki wieku rozwojowego i

- podeszłego;
- 2) oceny wpływu czynników somatycznych na stan psychiczny chorego;
  - 3) oceny wpływu czynników psychicznych i środowiskowych na stan somatyczny chorego;
  - 4) oceny czynników patogennych w rodzinie chorego;
  - 5) oceny patogennego znaczenia kryzysów rozwojowych oraz doświadczeń związanych z chorobą (ostrą, przewlekłą, terminalną) i leczeniem;
  - 6) nawiązywania właściwego kontaktu z osobą z zaburzeniami psychicznymi i mobilizacji postawy współdziałania w leczeniu, unikania oddziaływań jatrogennych;
  - 7) prowadzenia interwencji kryzysowej;
  - 8) prowadzenia psychoterapii podtrzymującej;
  - 9) wyboru zgodnego z prawem postępowania lekarskiego w sytuacji konieczności działania bez zgody chorego;
  - 10) stosowania podstawowych grup leków psychotropowych, z uwzględnieniem profilaktyki uzależnień lekowych.

STAŻ CZĄSTKOWY W DZIEDZINIE MEDYCyny RODZINNEJ

Czas trwania stażu: 3 tygodnie.

Cel stażu:

poznanie i utrwalenie organizacji oraz metod pracy w warunkach długotrwałej opieki ambulatoryjnej i w domu chorego, a także praktycznych umiejętności dotyczących rozpoznawania, leczenia, zapobiegania i rehabilitacji w chorobach stanowiących najczęstszą przyczynę zgłaszalności pacjentów do poradni, jak i wymagających długotrwałego leczenia w środowisku domowym (opieka nad przewlekle chorym).

Program stażu:

1. Zapobieganie, rozpoznawanie i leczenie chorób stanowiących najczęstszą przyczynę zgłaszalności pacjentów do poradni:
  - 1) ostrych schorzeń infekcyjnych dróg oddechowych (zapalenia zatok, zapalenia gardła, migdałków, krtani, tchawicy i oskrzeli);
  - 2) stanów zapalnych ucha środkowego i zaburzeń słuchu;
  - 3) chorób zakaźnych, w tym chorób odzwierzęcych;
  - 4) chorób układu pokarmowego (w szczególności choroby wrzodowej, kamicy żółciowej);
  - 5) chorób układu moczowego;
  - 6) chorób skóry (w szczególności zakażeń ropnych skóry i tkanki podskórnej, oparzeń i odmrożeń powłok);
  - 7) chorób chirurgicznych (w szczególności urazów tkanek miękkich głowy, tułowia i kończyn, skręceń i stłuczeń stawów, żyłaków podudzi, żyłaków odbytu, przewlekłych owrzodzeń podudzi);
  - 8) chorób kobiet (w szczególności niektórych powikłań ciąży, powikłań przebiegu porodu, zaburzeń cyklu miesięcznego, zaburzeń okresu menopauzy, zakażeń narządów płciowych u kobiet);
  - 9) chorób narządu wzroku (w szczególności wad wzroku, zapaleń aparatu ochronnego oka, urazów narządu wzroku, jaskry, zaćmy, chorób objawiających się zaniewidzeniem);
  - 10) chorób układu nerwowego (w szczególności zawrotów głowy, padaczki, zespołu Parkinsona, zespołów bólowych kręgosłupa, neuropatii obwodowych).
2. Leczenie, rehabilitacja i opieka przewlekle chorych w warunkach ambulatoryjnych i domowych, ze szczególnym uwzględnieniem następujących schorzeń:
  - 1) choroby wieńcowej;

- 2) nadciśnienia tętniczego;
  - 3) miażdżycy tętnic;
  - 4) gruźlicy;
  - 5) astmy oskrzelowej;
  - 6) przerostu gruczołu krokowego;
  - 7) niewydolności nerek;
  - 8) cukrzycy;
  - 9) choroby reumatoidalnej, choroby reumatycznej i zmian zwyrodnieniowych układu kostno-stawowego;
  - 10) chorób nowotworowych, łącznie z opieką paliatywną;
  - 11) mózgowego porażenia dziecięcego;
  - 12) padaczki;
  - 13) zaburzeń psychicznych;
  - 14) uzależnień (alkoholizm, narkomania, lekomania);
  - 15) marskości wątroby;
  - 16) AIDS.
3. W zakresie organizacji i metod pracy poradni i indywidualnej praktyki lekarskiej:
- 1) organizacja pracy poradni lekarza rodzinnego (rejestracja, dokumentacja, zasady ewidencjonowania kosztów, orzecznictwo lekarskie, sprawozdawczość, zasady wypisywania recept, skierowań na badanie diagnostyczne i do lekarzy specjalistów oraz na leczenie sanatoryjne);
  - 2) współpraca z pielęgniarką środowiskową/rodzinną i pracownikiem socjalnym oraz z personelem praktyki;
  - 3) zasady współdziałania z placówkami udzielającymi pomocy doraźnej, ze szpitalem, z zakładem opiekuńczo-leczniczym, pracowniami diagnostycznymi, ze specjalistami w innych dziedzinach medycyny, stacjami sanitarno-epidemiologicznymi;
  - 4) zasady współdziałania z jednostkami samorządu terytorialnego, instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomocą społeczną oraz ze szkołami i placówkami systemu oświaty.
4. Opanowanie następujących umiejętności i czynności:
- 1) oceny rozwoju fizycznego i psychoruchowego dzieci ze szczególnym uwzględnieniem niemowląt;
  - 2) przeprowadzania szczepień ochronnych, zgodnie z kalendarzem szczepień;
  - 3) oznaczania glikemii, glikozurii i ketonurii za pomocą suchych testów;
  - 4) przeprowadzania testów skórnych;
  - 5) zakładania opatrunków;
  - 6) leczenia ran;
  - 7) stosowania profilaktyki tężca;
  - 8) badania położniczego zewnętrznego;
  - 9) stwierdzenia czynności serca u płodu;
  - 10) oceny ruchliwości płodu;
  - 11) pobrania badania cytologicznego;
  - 12) pobierania materiału do badań mikrobiologicznych w warunkach ambulatoryjnych;
  - 13) wykonania tamponady przedniej;
  - 14) usuwania woskowiny usznej;
  - 15) usuwania ciał obcych z worka spojówkowego;
  - 16) badania ostrości wzroku;
  - 17) badania widzenia barwnego;
  - 18) badania widzenia obuocznego;
  - 19) badania dna oka.

Program szkolenia praktycznego, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, na podstawie którego następuje weryfikacja wniosku, o którym mowa w ust. 2 ustawy o zmianie ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty oraz niektórych innych ustaw

Lekarz dentysta

STAŻ CZĄSTKOWY Z ZAKRESU STOMATOLOGII ZACHOWAWCZEJ

Czas trwania stażu wynosi 5 tygodni.

Program stażu:

1. Poznanie zasad:

- 1) organizacji promocji zdrowia jamy ustnej wśród społeczności lokalnej (mieszkańców wsi, gminy, dzielnicy), na której terenie funkcjonuje praktyka lub poradnia;
- 2) organizacji i metod pracy indywidualnej praktyki lekarsko-dentystycznej lub poradni, w szczególności:
  - a) organizacji pracy gabinetu (ruch pacjentów, rejestracja, dokumentacja, sprawozdawczość, zasady wypisywania recept i skierowań na badanie diagnostyczne oraz na konsultacje specjalistyczne),
  - b) ergonomii pracy lekarza dentysty, pracy z asystentką na cztery ręce,
  - c) współdziałania z lekarzami i innymi pracownikami ochrony zdrowia,
  - d) metodologii zawierania kontraktów.

2. Rozpoznawanie, zapobieganie i leczenie:

- 1) próchnicy zębów;
- 2) zapaleń miazgi;
- 3) martwicy i zgorzeli miazgi oraz chorób tkanek okołowierzchołkowych zęba;
- 4) uszkodzeń niepróchnicowych tkanek zębów.

3. Opanowanie wykonywania następujących umiejętności i czynności:

- 1) diagnozowania próchnicy (ze szczególnym uwzględnieniem oceny aktywności choroby, wykrywania i kwalifikacji zmian próchnicowych na powierzchniach stycznych zębów);
- 2) planowania postępowania profilaktyczno-leczniczego próchnicy, z uwzględnieniem indywidualnych czynników ryzyka choroby;
- 3) postępowania diagnostycznego w przypadku bólu zębów o niejasnej lokalizacji;
- 4) leczenia próchnicy z zastosowaniem oszczędzających metod opracowania ubytku (metoda ART, tunelowa) i odpowiednich materiałów do wypełnień;
- 5) postępowania profilaktycznego i leczenia ubytków niepróchnicowego pochodzenia zmineralizowanych tkanek zęba (nadżerki nietypowe, ubytki typu abrazyjnego);
- 6) wykonywania zabiegów endodontycznych;
- 7) postępowania diagnostycznego i leczniczego w przypadku chorób miazgi i tkanek okołowierzchołkowych, ze szczególnym uwzględnieniem zębów wielokorzeniowych (ekstirpacja miazgi w znieczuleniu, leczenie kanałowe zębów z zainfekowaną miazgą, wypełnienie kanałów korzeniowych ówiekami gutaperkowymi z użyciem różnych metod kondensacji, leczenie endodontyczne zębów z nieprawidłowościami anatomicznymi dotyczącymi liczby i przebiegu kanałów korzeniowych);
- 8) diagnostyki i postępowania leczniczego w uszkodzeniach tkanek zęba spowodowanych czynnikami abrazyjnymi lub chemicznymi;

- 9) diagnostyki i postępowania leczniczego w przypadku pourazowych uszkodzeń zębów stałych;
  - 10) stosowania diagnostyki radiologicznej wewnątrz- i zewnątrzustnej oraz innych metod obrazowania;
  - 11) diagnozowania i usuwania przebarwień zębów;
  - 12) prowadzenia instruktażu higieny jamy ustnej i motywacji chorego oraz oceny uzyskanych efektów;
  - 13) stosowania profesjonalnych metod profilaktyki próchnicy i zapaleń dziąseł (profesjonalne usuwanie kamienia nazębnego, mechaniczne usuwanie płytki nazębnej, stosowanie lakierów i żeli fluorkowych, stosowanie lakierów chlorheksydynowych i uszczelniaczy bruzd);
  - 14) planowania i oceny efektów edukacji prozdrowotnej w różnych grupach populacji.
4. Szkolenie w zakresie profilaktyki zakażeń HIV, diagnostyki i leczenia AIDS: 1 dzień (5 godzin wykładów):
- 1) epidemiologia zakażeń HIV i AIDS;
  - 2) podstawowe wiadomości o budowie wirusa HIV i wykrywaniu zakażeń;
  - 3) wybrane zagadnienia HIV/AIDS w ujęciu nauk medycznych;
  - 4) elementy poradnictwa i opieki medycznej nad kobietą zakażoną HIV lub chorą na AIDS;
  - 5) poradnictwo przed testem i po teście;
  - 6) strategia leczenia antyretrowirusowego zakażonych HIV i chorych na AIDS;
  - 7) etyczne i prawne aspekty HIV i AIDS;
  - 8) elementy komunikowania się w relacjach lekarz - pacjent zakażony HIV i chory na AIDS.

STAŻ CZĄSTKOWY Z ZAKRESU STOMATOLOGII DZIECIĘCEJ

Czas trwania stażu wynosi 5 tygodni.

Program stażu:

1. Poznanie zasad:
  - 1) adaptacji dziecka do zabiegów dentystycznych;
  - 2) postępowania z dziećmi specjalnej troski.
2. Rozpoznawanie, zapobieganie i leczenie:
  - 1) próchnicy w uzębieniu mlecznym;
  - 2) próchnicy w uzębieniu stałym;
  - 3) chorób miazgi zębów mlecznych oraz zębów stałych w różnych stadiach rozwoju zębów;
  - 4) chorób przyzębia i błony śluzowej jamy ustnej w wieku rozwojowym.
3. Postępowanie w pourazowym uszkodzeniu zębów mlecznych, a także zębów stałych z niezakończonym oraz zakończonym rozwojem korzenia (diagnostyka kliniczna i radiologiczna, uwarunkowania procedur leczniczych, badania kontrolne z oceną rozwoju korzenia).
4. Opanowanie wykonywania następujących umiejętności i czynności:
  - 1) oceny wieku zębowego;
  - 2) diagnozowania zaburzeń oraz wad rozwojowych w uzębieniu mlecznym i stałym;
  - 3) diagnozowania próchnicy w zębach mlecznych i w zębach stałych wraz z oceną aktywności oraz indywidualnych czynników ryzyka choroby próchnicowej;
  - 4) planowania i wykonywania profesjonalnych zabiegów profilaktycznych w zębach mlecznych i w zębach stałych;

- 5) leczenia próchnicy w zębach mlecznych i w zębach stałych wraz z oszczędzającymi metodami opracowania ubytków oraz zastosowaniem właściwych materiałów do wypełnień;
- 6) postępowania leczniczego w chorobach miazgi zębów mlecznych;
- 7) leczenia chorób miazgi w zębach stałych z niezakończonym oraz zakończonym rozwojem korzenia;
- 8) postępowania w pourazowych uszkodzeniach zębów stałych z niezakończonym oraz zakończonym rozwojem korzeni;
- 9) wykonywanie zabiegów endodontycznych;
- 10) zastosowania oraz interpretacji badań radiologicznych zewnątrzustnych i wewnątrzustnych.

STAŻ CZĄSTKOWY Z ZAKRESU CHIRURGII STOMATOLOGICZNEJ

Czas trwania stażu wynosi 4 tygodnie.

Program stażu:

1. Opanowanie zasad:
  - 1) znieczulenia miejscowego powierzchniowego, nasiękowego i przewodowego;
  - 2) usuwania zębów u dzieci i dorosłych;
  - 3) dłutowania i separacji korzeni zębów;
  - 4) diagnostyki i postępowania w zapaleniu tkanek jamy ustnej, twarzy i szyi;
  - 5) współczesnej antybiotykoterapii w leczeniu zapaleń tkanek jamy ustnej, twarzy i szyi;
  - 6) profilaktyki onkologicznej, zasad rozpoznawania choroby nowotworowej i podstawowych metod diagnostycznych;
  - 7) profilaktyki zakażeń wirusami hepatotropowymi i HIV w chirurgii stomatologicznej;
  - 8) pierwszej pomocy w pourazowych obrażeniach zębów i czaszki twarzowej.
2. Rozpoznawanie, różnicowanie i zasady leczenia:
  - 1) torbieli;
  - 2) chorób stawu skroniowo-żuchwowego;
  - 3) wczesnych i późnych powikłań po usunięciu zębów;
  - 4) nerwobóli.
3. Opanowanie następujących umiejętności i czynności:
  - 1) zastosowania badań radiologicznych i ultrasonograficznych w chirurgii stomatologicznej;
  - 2) znieczulenia nasiękowego i przewodowego zewnątrzustnego i wewnątrzustnego w zakresie części twarzowej czaszki;
  - 3) wykonania ekstrakcji zębów jedno- i wielokorzeniowych;
  - 4) wykonania zabiegu chirurgicznego zaopatrzenia zębodołu po ekstrakcji zębów;
  - 5) wykonania odbarczenia przez nacięcie ropni zębopochodnych wewnątrzustnych.

STAŻ CZĄSTKOWY Z ZAKRESU PROTETYKI STOMATOLOGICZNEJ

Czas trwania stażu wynosi 4 tygodnie.

Program stażu:

1. Poznanie zasad:
  - 1) diagnostyki i planowania leczenia protetycznego w prostych przypadkach klinicznych;
  - 2) współpracy lekarza z pracownią techniczną;

- 3) leczenia prostych przypadków klinicznych z zastosowaniem protez stałych (wkładów koronowych i koronowo-korzeniowych i lanych koron protetycznych) oraz płytowych protez ruchomych, częściowych i całkowitych;
  - 4) wykonania uzupełnień tymczasowych;
  - 5) naprawy uszkodzonych uzupełnień protetycznych.
2. Opanowanie umiejętności i czynności klinicznych niezbędnych podczas zastosowania klinicznego wkładów koronowych i koronowo-korzeniowych, koron lanych oraz płytowych protez częściowych i całkowitych, jak również naprawy wyżej wymienionych protez.

STAŻ CZĄSTKOWY Z ZAKRESU PERIODONTOLOGII

Czas trwania stażu wynosi 2 tygodnie.

Program stażu:

1. Poznanie:
  - 1) zasad diagnozowania, zapobiegania i leczenia zapaleń przyzębia;
  - 2) sposobów kontroli miejscowych czynników przyczynowych chorób przyzębia;
  - 3) zasad oceny wyników leczenia podstawowego w chorobach przyzębia.
2. Postępowanie diagnostyczne i lecznicze w chorobach błony śluzowej jamy ustnej o etiologii bakteryjnej, wirusowej i grzybiczej.
3. Opanowanie następujących umiejętności:
  - 1) oceny stanu klinicznego i radiologicznego przyzębia (głębokość kieszonek, stopień rozchwiania zębów, zaawansowanie choroby w okolicy międzykorzeniowej zębów, krwawienie z kieszonki dziąsłowej, obecność płytki bakteryjnej, interpretacja obrazów radiologicznych przyzębia);
  - 2) metod motywacji i instruktażu higieny u osób z zaawansowanym zapaleniem przyzębia;
  - 3) wykonania skalingu nad- i poddziąsłowego u osób z zapaleniem przyzębia o umiarkowanym zaawansowaniu;
  - 4) korekty innych miejscowych czynników etiologicznych zapaleń dziąseł i przyzębia;
  - 5) interpretacji wyników badań laboratoryjnych.

STAŻ CZĄSTKOWY Z ZAKRESU ORTODONCJI

Czas trwania stażu wynosi 3 tygodnie.

Program stażu:

1. Ocena wskazań do zapobiegania lub leczenia ortodontycznego, w tym: informacja dla pacjenta o wskazaniach do leczenia, stosowanych metodach, czasie rozpoczęcia leczenia, okresie trwania leczenia oraz o ograniczeniach.
2. Zasady współczesnego postępowania profilaktycznego.
3. Opanowanie następujących czynności i umiejętności:
  - 1) postępowanie diagnostyczne w nabytych wadach zgryzu:
    - a) badanie kliniczne z oceną czynności narządów jamy ustnej,
    - b) wskazania do zlecenia badań dodatkowych, w tym rentgenogramów;
  - 2) wykonanie modeli diagnostycznych, ustalenie wzorca zgryzu nawykowego, pośrednia ocena zgryzu na podstawie modeli;
  - 3) analiza rentgenogramów: ortopantomograficznych i odległościowych bocznych głowy;
  - 4) leczenie w okresie uzębienia mlecznego i mieszanego z użyciem standardowych

- aparatów lub protez ortodontycznych;
- 5) asystowanie podczas leczenia wad zgryzu;
  - 6) wykonanie procedur niezbędnych do naprawy zdejmowanego aparatu ortodontycznego w przypadku uszkodzenia;
  - 7) zdjęcie elementów stałego aparatu ortodontycznego w przypadku uszkodzenia.

KURS W DZIEDZINIE RATOWNICTWA MEDYCZNEGO

Czas trwania kursu: 1 tydzień.

Cel kursu:

pogłębienie wiedzy teoretycznej i przyswojenie praktycznych umiejętności postępowania w stanach nagłego zagrożenia zdrowia i życia.

Program kursu:

1. Poznanie współczesnych zasad organizacji medycyny ratunkowej oraz zasad organizacyjnych i funkcjonowania szpitalnych oddziałów ratunkowych.
2. Poznanie organizacji pracy pogotowia ratunkowego.
3. Poznanie zasad postępowania w stanach nagłego zagrożenia zdrowia lub życia w warunkach przedszpitalnych.

Umowa
nr ..... /202...
w sprawie udziału w 6-miesięcznym Stażu

zawarta w Katowicach w dniu ..... pomiędzy:

Śląskim Uniwersytetem Medycznym w Katowicach

z siedzibą w Katowicach, ul. Poniatowskiego 15

NIP 634-000-53-01 REGON 000289035

reprezentowanym przez:

1. .... Śląskiego Uniwersytetu Medycznego
w Katowicach
2. .... Kwestora Śląskiego Uniwersytetu Medycznego
w Katowicach

zwanym dalej "Uczelnią"

a

Panem/Panią: .....

Adres do korespondencji: .....

Legitymującym się paszportem/dowodem osobistym* nr: .....

e-mail: .....

zwanym dalej „Stażystą”,

na podstawie art. 15p. ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (tj. Dz. U. 2023 r. poz. 1516 z późn. zm.) w związku z art. 163 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj. Dz. U. z 2023 poz. 742 z późn. zm.) została zawarta umowa następującej treści:

§ 1

1. Uczelnia zobowiązuje się do organizacji szkolenia praktycznego, zwanego dalej Stażem na rzecz Stażysty – osoby, która ukończyła studia w Uczelni na kierunku lekarskim albo lekarsko-dentystycznym, w języku innym niż język polski, uzyskała tytuł zawodowy lekarza/lekarza dentystry i nie odbyła stażu podyplomowego.
2. Stażysta oświadcza, że:
  - 1) zapoznał się z „Regulaminem organizacji szkolenia praktycznego dla absolwentów kierunku lekarskiego i lekarsko-dentystycznego prowadzonego w języku angielskim”, stanowiącymi załącznik nr 1 do niniejszej umowy i je akceptuje;
  - 2) otrzymał szczegółowy harmonogram realizacji Stażu oraz dziennik stażu, do którego prowadzenia się zobowiązuje.

§ 2

1. Staż trwa 6 miesięcy i realizowany będzie na podstawie programu stanowiącego załącznik nr ..... do Regulaminu, o których mowa w §1 ust. 2.
2. Staż odbywać się będzie w podmiotach leczniczych, których aktualny wykaz znajduje się na stronie internetowej Uczelni: <https://studiapodyplomowe.sum.edu.pl/> w zakładce staże.

§ 3

Stażysta zobowiązuje się w szczególności do:

- 1) uiszczenia opłaty związanej ze Stażem;
- 2) odbycia Stażu zgodnie z otrzymanym harmonogramem;
- 3) prowadzenia dziennika Stażu;
- 4) stosowania się do poleceń Koordynatora oraz personelu kształcącego i rzetelnego wykonywania powierzonych obowiązków;
- 5) ustalania z Koordynatorem zasad usprawiedliwiania ewentualnych nieobecności oraz warunków ich odrabiania w trakcie szkolenia praktycznego;
- 6) zachowania w tajemnicy uzyskanych w ramach realizacji Stażu informacji zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, a w szczególności danych osobowych, zgodnie z przepisami RODO i regulacjami wewnętrznymi podmiotu leczniczego, w którym odbywa staż,
- 7) dbania o powierzony sprzęt, materiały i inne mienie;
- 8) przestrzegania obowiązujących przepisów prawa oraz wewnętrznych obowiązujących w podmiocie leczniczym,
- 9) przestrzegania przepisów dotyczących wykonywania zawodu lekarza/lekarza dentystry oraz zasad współżycia społecznego.

§ 4

1. Uczelnia zobowiązuje się do:
  - 1) udzielania niezbędnych informacji o organizacji i przebiegu Stażu;
  - 2) zapewnienia opieki Koordynatora Stażu.
2. Koordynatorem Stażu jest ....., dostępny pod adresem poczty elektronicznej.....
3. Do zadań Koordynatora należy m.in.:
  - 1) koordynacja delegowania Stażysty do właściwych podmiotów leczniczych, w których będą realizowane staże częściowe;
  - 2) sprawowanie nadzoru w czasie realizacji Stażu i interweniowanie w przypadku problemów w ich realizacji;
  - 3) utrzymywanie stałego kontaktu ze Stażystą,
  - 4) ustalania ze Stażystą sposobu odrobienia ewentualnych nieobecności w trakcie Stażu;
  - 5) przygotowanie, po zakończeniu Stażu dokumentacji o ukończeniu Stażu zawierającej informację o:
    - a) czasie realizacji Stażu i miejscu jego odbywania,
    - b) potwierdzeniu realizacji programu Stażu.

§ 5

1. Udział w Stażu jest odpłatny.
2. Opłata za udział w Stażu wynosi ..... zł brutto (słownie: .....).
3. Stażysta zobowiązuje się do uiszczenia opłaty, o której mowa w ust. 2, w terminie 14 dni od dnia zawarcia niniejszej umowy na rachunek bankowy Uczelni nr 40 1050 1214 1000 0007 0000 9103, SWIFT – INGBPLPW, IBAN – PL, nie później jednak niż przed pierwszym dniem realizacji Stażu. Datą zapłaty jest dzień wpływu środków na wskazane konto bankowe Uczelni.
4. W przypadku braku uiszczenia opłaty w terminie określonym w ust. 3 niniejsza umowa ulega rozwiązaniu.

§ 6

1. W przypadku złożenia przez Stażystę pisemnej rezygnacji z udziału w Stażu, zwrotowi podlega:
  - 1) kwota stanowiąca 100 % opłaty, o której mowa w § 5 ust. 2 – w przypadku złożenia rezygnacji przed rozpoczęciem Stażu;
  - 2) część opłaty, o której mowa w § 5 ust. 2 proporcjonalnie do niezrealizowanej części stażu, pomniejszona o 20 % tytułem poniesionych kosztów stałych organizacji Stażu.
2. Za datę złożenia rezygnacji uznaje się datę wpływu oświadczenia o rezygnacji do Uczelni.

§ 7

1. Niniejsza umowa została zawarta na czas trwania Stażu, o którym mowa w § 1, tj. od ..... do .....
2. Umowa zostaje rozwiązana przed upływem terminu, na który została zawarta w przypadku złożenia pisemnej rezygnacji przez Stażystę.
3. Uczelnia ma prawo rozwiązać umowę ze skutkiem natychmiastowym w przypadku naruszenia przez Stażystę obowiązków, o których mowa w § 3. W takim wypadku opłata za udział w Stażu nie podlega zwrotowi.

§ 8

W sprawach nieuregulowanych zastosowanie mają postanowienia art. 15p. ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (tj. Dz. U. 2023 r. poz. 1516 z późn. zm.), a także akty wewnętrzne obowiązujące w Uczelni i podmiocie leczniczym, przepisy ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 212).

§ 9

Wszelkie zmiany umowy wymagają dla swej ważności formy pisemnej.

§ 10

1. Strony zgodnie oświadczają, że:
  - 1) poddają niniejszą Umowę prawu polskiemu i zgodnie z nim będzie ona interpretowana,
  - 2) wiążąca jest wyłącznie wersja niniejszej Umowy sporządzona w języku polskim.

2. Strony postanawiają, że w przypadku uznania jakiegokolwiek postanowienia niniejszej Umowy za nieważne lub w inny sposób prawnie za wadliwe, pozostałe jej postanowienia pozostają w mocy. Strony oświadczają, że w odniesieniu do postanowienia uznanego za nieważne lub niewykonalne, Strony podejmą działania, w stopniu w jakim to jest możliwe stwierdzoną wadą, do zastąpienia tego postanowienia, postanowieniem, które będzie ważne i wykonalne oraz zgodne z zamiarem Stron z chwili zawarcia niniejszej Umowy.
3. W odniesieniu do sporów, które mogą wyniknąć na tle stosowania postanowień niniejszej umowy, strony mogą wytoczyć powództwo przed Sąd właściwy miejscowo dla siedziby Uczelni lub zgodnie z właściwością ogólną.

§ 11

Klauzula informacyjna w zakresie przetwarzania danych osobowych stanowi załącznik nr 2 do niniejszej umowy.

§ 12

Umowę sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

.....
Uczelnia

.....
Stażysta

Klauzula informacyjna

Informacja o przetwarzaniu danych osobowych

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) zwanego dalej RODO Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach jako Administrator Danych przedstawia następujące informacje:

1. Administratorem Danych Osobowych, jest Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach - ul. Poniatowskiego 15, 40-055 Katowice, tel. 32 208 3600, NIP: 634-000-53-01, REGON: 000289035.
2. Aktualne dane kontaktowe do Inspektora Ochrony Danych Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach: tel. 32 208 3630 e-mail: iod@sum.edu.pl.
3. Dane osobowe przetwarza się w celu i na podstawie:
  - a) art. 6. ust. 1 lit b RODO – przetwarzanie jest niezbędne do wykonania umowy, której stroną jest osoba, której dane dotyczą, lub do podjęcia działań na żądanie osoby, której dane dotyczą, przed zawarciem umowy,
  - b) art. 6. ust. 1 lit. c RODO – przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze – w zakresie m. in. Sprawozdawczym, realizacji art. 15p. ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2022 r. o zmianie ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2022 r. poz. 2770 ze zm.) w związku z art. 163 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 478 ze zm.), archiwizowania umów i treści ofert zgodnie z Jednolitym Rzeczym Wykazem Akt obowiązującym w Śląskim Uniwersytecie Medycznym w Katowicach.
4. Odbiorcami danych osobowych są merytorycznie odpowiedzialni pracownicy Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach posiadający upoważnienie do przetwarzania danych osobowych. Odbiorcami mogą być także podmioty, którym Uczelnia powierzyła przetwarzanie danych osobowych w związku z realizacją np. usług asysty technicznej oprogramowania wykorzystywanego do obsługi zamówień, księgowania itp. Odbiorcami danych mogą być także organy publiczne, które zwrócą się z prawnie uzasadnionym wnioskiem o udostępnienie danych osobowych. Odbiorcą danych będzie też wybrany podmiot leczniczy na podstawie art. 89 i nast. ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2022 poz. 663),
5. Dane będą przechowywane przez okres ustalany na podstawie Jednolitego Rzeczego Wykazu Akt obowiązującego w Śląskim Uniwersytecie Medycznym w Katowicach, a w szczególności przez okres nie krótszy niż okres przedawnienia roszczeń finansowych wynikający z przepisów powszechnie obowiązujących.
6. Przysługuje Pani/Panu prawo do żądania od Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach dostępu do swoich danych osobowych, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania a także prawo do wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania, prawo do przenoszenia danych, na zasadach określonych w przepisach Rozporządzenia RODO,
7. Przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi na przetwarzanie danych osobowych do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych,
8. Podanie danych osobowych jest warunkiem zawarcia umowy ich niepodanie uniemożliwi rozpatrzenie oferty lub zawarcie umowy.

W przypadku przetwarzania podanych danych osobowych nie zachodzi zautomatyzowane podejmowanie decyzji.

-----
pieczęć Szpitala

ZAŚWIADCZENIE

Niniejszym potwierdzam, iż

Pan/Pani .....

Absolwent Wydziału .....

Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach

w terminie .....

w¹:

- Górnośląskim Centrum Medycznym im. prof. Leszka Gieca Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach (ul. Ziołowa 45-47, 40-635 Katowice);
- Uniwersyteckim Centrum Klinicznym im. prof. K. Gibińskiego Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach (ul. Ceglana 35, 40-514 Katowice);
- Górnośląskim Centrum Zdrowia Dziecka im. Św. Jana Pawła II (ul. Medyków 6, 40 – 752 Katowice);
- Lekarska Spółka Partnerska Lucas i Partnerzy (ul. Medyków 22, 40 – 752 Katowice);
- Poradnia Delta – Med. Sp. z o.o. (Plac Pod Lipami 9, 40 – 476 Katowice),

odbył szkolenie praktyczne, o który mowa w art. 15p ust. 1 pkt 2 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty.

Lekarz

STAŻ CZĄSTKOWY W DZIEDZINIE CHOROÓB WEWNĘTRZNYCH

Czas trwania stażu: 5 tygodni, w tym 4 tygodnie - choroby wewnętrzne i 1 tydzień - krwiodawstwo i krwiolecznictwo.
Cel stażu:

pogłębienie wiedzy teoretycznej oraz poznanie, utrwalenie i przyswojenie praktycznych umiejętności w zakresie rozpoznawania i leczenia, a także zapobiegania i rehabilitacji, najczęściej występujących bądź stanowiących największe zagrożenie dla życia chorób wewnętrznych w warunkach opieki stacjonarnej i ambulatoryjnej oraz w zakresie transfuzjologii.

Program stażu:

- z zakresu chorób wewnętrznych:

1. Zapobieganie, rozpoznawanie i leczenie najczęściej występujących chorób wewnętrznych:

1) układu krążenia:

- a) choroby niedokrwiennej serca, zawału mięśnia sercowego,
- b) miażdżycy naczyń tętniczych, udarów mózgowych,
- c) nadciśnienia tętniczego,
- d) przewlekłej niewydolności krążenia,
- e) podstawowych zaburzeń rytmu serca i przewodzenia,

---

¹ Należy wypisać wszystkie podmioty lecznicze w których Stażysta odbył części Stażu.

- f) serca płucnego,
  - g) wad serca,
  - h) zapalenia mięśnia sercowego,
  - i) żyłnej choroby zakrzepowo-zatorowej;
- 2) układu oddechowego:
    - a) ostrego i przewlekłego zapalenia oskrzeli,
    - b) zapalenia płuc,
    - c) przewlekłej niewydolności oddechowej,
    - d) astmy oskrzelowej,
    - e) raka płuc,
    - f) gruźlicy;
  - 3) układu moczowego:
    - a) niewydolności nerek - ostrej i przewlekłej,
    - b) ostrego i przewlekłego odmiedniczkowego zapalenia nerek,
    - c) ostrego i przewlekłego kłębkowego zapalenia nerek,
    - d) kamicy nerkowej,
    - e) zespołu nerczycowego,
    - f) raka nerki,
    - g) stanów zapalnych pęcherza i dróg moczowych;
  - 4) układu trawiennego:
    - a) choroby wrzodowej żołądka i dwunastnicy,
    - b) raka żołądka,
    - c) zespołu złego wchłaniania,
    - d) swoistego i nieswoistego zapalenia jelit,
    - e) zespołu jelita nadwrażliwego,
    - f) raka jelita grubego,
    - g) kamicy pęcherzyka i dróg żółciowych,
    - h) zapalenia wątroby,
    - i) marskości wątroby,
    - j) ostrego i przewlekłego zapalenia trzustki,
    - k) raka trzustki,
    - l) chorób pasożytniczych przewodu pokarmowego;
  - 5) układu krwiotwórczego:
    - a) niedokrwistości,
    - b) skaz krwotocznych,
    - c) białaczek,
    - d) ziarnicy złośliwej i chłoniaków nieziarnicznych;
  - 6) gruczołów wydzielania wewnętrznego:
    - a) cukrzycy,
    - b) chorób przysadki i podwzgórza,
    - c) nadczynności i niedoczynności tarczycy,
    - d) nadczynności i niedoczynności przytarczyc,
    - e) nadczynności i niedoczynności nadnerczy,
    - f) guzów rdzenia nadnerczy,
    - g) zaburzeń hormonalnych i metabolicznych okresu przekwitania u kobiet i mężczyzn;
  - 7) zaburzeń metabolicznych:
    - a) otyłości i nadwagi,
    - b) hiperlipidemii,
    - c) osteoporozy;
  - 8) układu ruchu.
2. Poznanie problemów ogólnolekarskich z zakresu chorób wewnętrznych:
    - 1) epidemiologia chorób wewnętrznych ze szczególnym uwzględnieniem tych, które są związane z wysoką umieralnością, powodują przewlekłe inwalidztwo lub są przyczyną wysokiej absencji chorobowej;
    - 2) profilaktyka niektórych chorób układu krążenia i układu oddechowego;
    - 3) wskazania i przeciwwskazania do zabiegów endoskopowych;
    - 4) zasady antybiotykoterapii w najczęściej występujących chorobach wewnętrznych, wymagających stosowania antybiotyków;
    - 5) zasady podejmowania decyzji diagnostycznych i terapeutycznych dotyczących najczęściej występujących chorób wewnętrznych.

3. Opanowanie wykonywania następujących umiejętności i czynności:
  - 1) wkłucia dożylnego i dotętniczego w celu podania leku lub pobrania krwi do badań, kaniulizacji żył;
  - 2) dożylnego przetaczania krwi i innych płynów;
  - 3) badania EKG;
  - 4) nakłucia opłucnej i otrzewnej;
  - 5) cewnikowania pęcherza moczowego;
  - 6) pobrania materiału do badań mikrobiologicznych;
  - 7) płukania żołądka;
  - 8) pomiaru i interpretacji wyników pomiaru ciśnienia tętniczego krwi, w tym pomiaru ciśnienia na kostce;
  - 9) pomiaru glikemii.
- z zakresu transfuzjologii klinicznej:
(5 godzin ćwiczeń praktycznych)
  1. Zapoznanie się z zasadami współczesnej transfuzjologii:
    - 1) pobierania i przechowywania krwi oraz otrzymywania preparatów krwiopochodnych;
    - 2) podstaw immunologii transfuzjologicznej;
    - 3) zapobiegania potransfuzyjnym zakażeniom wirusowym;
    - 4) podstawowymi zasadami racjonalnego leczenia krwii i jej preparatami;
    - 5) powikłaniami poprzetoczeniowymi.
  2. Poznanie praktyczne następujących umiejętności:
    - 1) rejestrowania i kwalifikowania krwiodawców oraz zasad prowadzenia dokumentacji w tym zakresie;
    - 2) metod pobierania krwi i osocza - konwencjonalnie i przy użyciu separatorów, poznanie zasad wytwarzania preparatów krwiopochodnych;
    - 3) przeprowadzania badań immunologicznych, serologicznych - antygenów krwinek czerwonych i przeciwciał, próby zgodności krzyżowej;
    - 4) wykrywania markerów wirusowych (HBV, HCV, HIV);
    - 5) zasad kontroli jakości, przechowywania i dystrybucji krwi oraz jej preparatów.

STAŻ CZĄSTKOWY W DZIEDZINIE PEDIATRII

Czas trwania stażu: 4 tygodnie, w tym pediatria - 3 tygodnie i neonatologia - 1 tydzień.

Cel stażu:

pogłębienie wiedzy teoretycznej oraz poznanie, przyswojenie i utrwalenie praktycznych umiejętności z zakresu zapobiegania, rozpoznawania i leczenia chorób wieku dziecięcego oraz zaburzeń rozwojowych u dzieci w warunkach opieki stacjonarnej i ambulatoryjnej.

Program stażu:

1. Rozpoznawanie i postępowanie u noworodków w przypadkach wad rozwojowych, zaburzeń oddechowo-krążeniowych, wrodzonych oraz nabytych zakażeń i posocznicy noworodkowej, ostrych zaburzeń metabolicznych i neurologicznych, konfliktu serologicznego, choroby krwotocznej noworodków, chorób wymagających niezwłocznej interwencji chirurgicznej, dysplazji i zwichnięcia stawów biodrowych, niedoczynności tarczycy i zespołu alkoholowego.
2. Rozpoznawanie i leczenie u niemowląt chorób wywołanych zakażeniami bakteryjnymi i wirusowymi, w tym wirusowego zapalenia wątroby i AIDS, ostrych biegunek i ich powikłań, biegunek przewlekłych i stanów niedoborowych, chorób układu oddechowego, niedoczynności tarczycy, dysplazji stawów biodrowych, nagłych chorób jamy brzusznej (wgtłobienie), chorób przebiegających z drgawkami i innych stanów napadowych.
3. Postępowanie diagnostyczne, lecznicze i rehabilitacyjne u dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym.
4. Rozpoznawanie i leczenie u dzieci powyżej 1. roku życia: nieprawidłowości rozwojowych, skutków urazów i zatruc, zaburzeń świadomości, krwawień z przewodu pokarmowego, nawracających bólów brzucha, nawracających bólów głowy, chorób wywołanych czynnikami zakaźnymi - w tym chorób zakaźnych wieku dziecięcego, a także zapalenia nerek, choroby reumatycznej, nadciśnienia tętniczego, chorób nowotworowych, niedoborów białkowo-energetycznych i witaminowych oraz niedoborów makro- i mikroelementów, chorób atopowych i reakcji anafilaktycznych, chorób z uzależnienia.
5. Poznanie kalendarza szczepień, zasad stosowania szczepionek i surowic, znajomość niepożądanych reakcji poszczepiennych i przeciwwskazań do szczepień.
6. Opanowanie wykonywania następujących umiejętności i czynności:
  - 1) postępowania z noworodkiem bezpośrednio po porodzie:
    - a) oceny noworodka na podstawie skali wg Apgar,
    - b) testów przesiewowych u noworodka (fenyloketonurii);
  - 2) resuscytacji noworodka;

- 3) oceny dojrzałości noworodka;
- 4) rozpoznawania wad wrodzonych u noworodka i postępowania w przypadku ich stwierdzenia;
- 5) zasad transportu chorego noworodka;
- 6) pielęgnacji i karmienia noworodka;
- 7) oceny stanu ogólnego niemowlęcia i dziecka starszego z uwzględnieniem badania otoskopowego i pomiaru ciśnienia krwi oraz badania w kierunku wad wrodzonych;
- 8) zbierania wywiadów od rodziny dziecka;
- 9) prowadzenia resuscytacji i udzielania pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia u dzieci;
- 10) rozpoznawania mózgowego porażenia dziecięcego;
- 11) wkłucia dożylnego i pobrania krwi do badań u niemowlęcia i dziecka starszego;
- 12) pobrania płynu mózgowo-rdzeniowego u dzieci;
- 13) pobrania materiałów do badań mikrobiologicznych u dzieci;
- 14) założenia zgłębnika do żołądka lub odbytnicy i cewnika do pęcherza moczowego u dzieci;
- 15) pielęgnacji niemowląt i małych dzieci;
- 16) pobrania krwi celem wykonania testu w kierunku niedoczynności tarczycy i fenylketonurii.

STAŻ CZĄSTKOWY W DZIEDZINIE CHIRURGII OGÓLNEJ

Czas trwania stażu: 4 tygodnie, w tym chirurgia ogólna - 3 tygodnie i chirurgia urazowa - 1 tydzień.

Cel stażu:

pogłębienie wiedzy teoretycznej oraz poznanie, utrwalenie i przyswojenie praktycznych umiejętności w zakresie rozpoznawania, leczenia, zapobiegania i rehabilitacji najczęściej występujących chorób chirurgicznych w ramach opieki stacjonarnej i ambulatoryjnej.

Program stażu:

1. Rozpoznawanie i postępowanie w przypadku:
  - 1) wstrząsu urazowego i hipowolemicznego;
  - 2) obrażeń urazowych dotyczących:
    - a) ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego:
      - mózgu, kości czaszki i twarzoczaszki, z uwzględnieniem skali Glasgow,
      - nerwów czaszkowych i obwodowych,
    - b) klatki piersiowej, w szczególności:
      - w zranieniach klatki piersiowej, serca, płuc i dużych naczyń,
      - w odmie opłucnowej pourazowej i samoistnej,
      - w uszkodzeniach ściany klatki piersiowej, żeber i mostka,
    - c) jamy brzusznej, w szczególności:
      - w ranach brzucha,
      - w tępych obrażeniach brzucha,
    - d) układu moczowo-płciowego,
    - e) kręgosłupa, w szczególności diagnozowanie i postępowanie z chorymi ze złamaniem kręgosłupa,
    - f) kończyn, w szczególności:
      - zamkniętych i otwartych złamań kończyn, ze szczególnym uwzględnieniem najczęściej spotykanych złamań, tzn. nasady dalszej kości promieniowej, kostek, szyjki kości udowej,
      - zwichnięć dużych stawów (barkowego, łokciowego, biodrowego),
      - podwichnięć, skręceń i stłuczeń stawów, ze szczególnym uwzględnieniem stawu kolanowego i skokowo-goleniowego,
    - g) oparzeń i odmrożeń:
      - w oparzeniach i odmrożeniach powłok,
      - w oparzeniach dróg oddechowych i przewodu pokarmowego;
  - 3) zakażeń w chirurgii:
    - a) we wstrząsie septycznym,
    - b) w ropnym zapaleniu skóry i tkanki podskórnej (ropień, czyrak, zastrzał, zanokcica),
    - c) w zakażeniach przyrannych (tężec, zgorzel gazowa, róża);
  - 4) najczęstszych schorzeń chirurgicznych jamy brzusznej, dotyczących:
    - a) "ostrego brzucha":
      - przedziurawienia przewodu pokarmowego,
      - ostrego zapalenia wyrostka robaczkowego,
      - ostrego zapalenia pęcherzyka żółciowego,
      - ostrego zapalenia trzustki,
      - niedrożności jelit, ze szczególnym uwzględnieniem uwięźniętych przepuklin zewnętrznych,

- b) krwawienia do przewodu pokarmowego,
- c) innych chorób przewodu pokarmowego:
  - choroby wrzodowej żołądka i dwunastnicy,
  - kamicy żółciowej,
  - najczęstszych chorób odbytu i odbytnicy (ropień, przetoka, guzki krwawnicze);
- 5) schorzeń urologicznych:
  - a) kamicy nerkowej,
  - b) zatrzymania moczu,
  - c) wodniaka jądra,
  - d) przerostu prostaty,
  - e) raka prostaty;
- 6) chorób układu naczyniowego:
  - a) w urazach naczyń,
  - b) w ostrym nieurazowym niedokrwieniu kończyn (zator, zakrzepy),
  - c) w przewlekłym niedokrwieniu kończyn dolnych,
  - d) w tętniaku aorty,
  - e) w żyłnej chorobie zakrzepowo-zatorowej, dotyczącej w szczególności kończyn dolnych,
  - f) w przewlekłej niewydolności układu żylnego kończyn dolnych.
- 2. Poznanie zasad wczesnego rozpoznawania i postępowania chirurgicznego w nowotworach sutka, przewodu pokarmowego, tarczycy i skóry.
- 3. Poznanie wskazań do stosowania i podstaw interpretacji niektórych metod diagnostycznych i leczenia zabiegowego w chirurgii:
  - 1) diagnostyki radiologicznej i ultrasonograficznej;
  - 2) tomografii komputerowej i rezonansu magnetycznego;
  - 3) endoskopii, ze szczególnym uwzględnieniem gastrokopii, ECPW, rektoskopii, kolonoskopii, cystoskopii;
  - 4) ogólnych zasad i możliwości chirurgii laparoskopowej.
- 4. Poznanie problemów ogólnochirurgicznych dotyczących:
  - 1) zasad aseptyki i antyseptyki, profilaktyki zakażeń okołoperacyjnych;
  - 2) profilaktyki tężca;
  - 3) profilaktyki zakażeń wirusami hepatotropowymi i HIV;
  - 4) zasad współczesnej antybiotykoterapii w schorzeniach chirurgicznych;
  - 5) zasad przygotowania chorego do zabiegu operacyjnego w znieczuleniu ogólnym;
  - 6) zasad współczesnej rehabilitacji około- i pooperacyjnej.
- 5. Opanowanie wykonywania następujących umiejętności i czynności:
  - 1) mycia chirurgicznego rąk i pola operacyjnego;
  - 2) chirurgicznego opracowania i zeszycia niewielkich ran;
  - 3) znieczulenia miejscowego;
  - 4) nacięcia i drenażu ropnia;
  - 5) założenia podstawowych opatrunków gipsowych i unieruchamiających;
  - 6) założenia drenażu opłucnej;
  - 7) postępowania w krwotoku zewnętrznym;
  - 8) założenia zgłębnika nosowo-żołądkowego;
  - 9) dożylnego przetaczania krwi i płynów infuzyjnych;
  - 10) postępowania w oparzeniach;
  - 11) badania per rectum i oceny gruczołu krokowego;
  - 12) wykonania anoskopii.

STAŻ CZĄSTKOWY W DZIEDZINIE POŁOŻNICTWA I GINEKOLOGII

Czas trwania stażu: 3 tygodnie.

Cel stażu:

pogłębienie wiedzy teoretycznej oraz poznanie, utrwalenie i przyswojenie praktycznych umiejętności z zakresu opieki lekarskiej w prawidłowo przebiegającej ciąży, porodu i potogu, a także zapobieganie, rozpoznawanie i leczenie najczęściej występujących powikłań ciąży, porodu i potogu oraz chorób narządów płciowych u kobiet w warunkach opieki stacjonarnej i ambulatoryjnej.

Program stażu:

1. Rozpoznawanie i opieka lekarska w ciąży oraz zasady postępowania w czasie porodu i potogu:
  - 1) zasady prowadzenia opieki przedkoncepcyjnej;
  - 2) rozpoznawanie ciąży i zasady prowadzenia prawidłowo przebiegającej ciąży;

- 3) rozpoznawanie i postępowanie w powikłaniach ciąży, a w szczególności:
    - a) zagrażającym poronieniu,
    - b) nadciśnieniu tętniczym,
    - c) przedwczesnym odklejeniu łożyska, łożysku przodującym,
    - d) konflikcie serologicznym,
    - e) zakażeniach;
  - 4) zasady leczenia chorób współistniejących z ciążą, w szczególności:
    - a) cukrzycy,
    - b) chorób serca i naczyń,
    - c) zakażeń układu moczowo-płciowego,
    - d) powikłań zakrzepowo-zatorowych;
  - 5) zrozumienie zasad interpretacji badań ultrasonograficznych wykonywanych w czasie ciąży;
  - 6) zasady postępowania podczas prawidłowo przebiegającego porodu w szpitalu i poza szpitalem, w tym poznanie wskazań i sposobów dla łagodzenia bólu porodowego;
  - 7) rozpoznawanie powikłań okołoporodowych, postępowanie podczas nieprawidłowo przebiegającego porodu, w tym ustalenie wskazań do operacyjnego ukończenia porodu, dotyczących w szczególności:
    - a) porodu przedwczesnego,
    - b) krwotoków łożniczych;
  - 8) poznanie zasad rozpoznawania i postępowania w powikłaniach potługu;
  - 9) poznanie zasad karmienia piersią;
  - 10) podstawy rozpoznawania depresji poporodowej.
2. Zasady promocji zdrowia i prewencji w położnictwie, ze szczególnym uwzględnieniem:
    - 1) porodu przedwczesnego;
    - 2) zakażeń, w tym wirusowych (HIV);
    - 3) konfliktu serologicznego;
    - 4) zaburzeń rozwoju płodu, badań prenatalnych.
  3. Poznanie zasad zapobiegania, rozpoznawania i postępowania leczniczego w przypadku chorób narządów płciowych u kobiet, w szczególności:
    - 1) ciąży ektopowej;
    - 2) zakażeń, w tym przenoszonych drogą płciową;
    - 3) zaburzeń cyklu miesięczkowego i zaburzeń płodności;
    - 4) nowotworów narządów płciowych i sutka;
    - 5) problemów zdrowotnych kobiet w okresie menopauzy.
  4. Poznanie metod i zasad planowania rodziny.
  5. Poznanie wskazań do stosowania i podstaw interpretacji wybranych metod diagnostycznych leczenia zabiegowego w położnictwie i ginekologii:
    - 1) diagnostyki radiologicznej i ultrasonograficznej;
    - 2) tomografii komputerowej;
    - 3) endoskopii, ze szczególnym uwzględnieniem laparoskopii, histeroskopii oraz kolposkopii.
  6. Poznanie zasad aseptyki i antyseptyki w położnictwie i ginekologii.
  7. Opanowanie wykonywania następujących umiejętności i czynności:
    - 1) badania łożniczego zewnętrznego i wewnętrznego;
    - 2) oceny czynności serca płodu, w tym interpretacji badania kardiokograficznego;
    - 3) interpretacji badania gazometrycznego z krwi pobranej ze skalpu płodu lub pępowiny;
    - 4) odebrania 3 porodów fizjologicznych - przyswojenie zasad postępowania;
    - 5) nacięcia i zeszywania krocza;
    - 6) badania ginekologicznego;
    - 7) badania sutków;
    - 8) wykonania badania cytologicznego i interpretacji jego wyników;
    - 9) zasady i metody planowania rodziny;
  - 10) zasady rozpoznawania i leczenia dolegliwości okresu menopauzalnego.

STAŻ CZĄSTKOWY W DZIEDZINIE ANESTEZJOLOGII I INTENSYWNEJ TERAPII ORAZ W DZIEDZINIE MEDYCYNY RATUNKOWEJ

Program stażu cząstkowego z zakresu anestezjologii i intensywnej terapii

Czas trwania stażu: 2 tygodnie, w tym 1 tydzień - anestezjologia i 1 tydzień - intensywna terapia.

Cel stażu w zakresie anestezjologii:

pogłębienie oraz praktyczne poznanie i przyswojenie wiedzy związanej z zastosowaniem, wyborem i zasadami organizacji okresu okołoperacyjnego, znieczulenia oraz stanów zagrożenia życia związanych z jego zastosowaniem, jak również poznanie technik monitorowania i postrzegania podstawowych funkcji życiowych wraz ze śródoperacyjnym postępowaniem w zakresie intensywnej terapii.

Cel stażu w zakresie intensywnej terapii:

zrozumienie doktryny intensywnej terapii w oparciu o kryteria przyjęć i zwolnień z oddziału, zapoznanie się z systemem organizacji oraz procedur medycznych obowiązujących w intensywnej terapii oraz zrozumienie oceny ciężkości stanu chorego w oparciu o skale predykcyjne i skale bezpośrednio oceniające stan ogólny chorego, jak również stan wybranych układów i narządów. Zapoznanie się z taktyką postępowania w intensywnej terapii związaną z wdrażaniem inwazyjnych technik postępowania leczniczego w oparciu o inwazyjne technologie monitorowania podstawowych i szczegółowych parametrów życiowych.

Staż mogą prowadzić kliniki, oddziały kliniczne, oddziały i jednostki uprawnione, wpisane na listę marszałka województwa.

Program stażu:

– z zakresu anestezjologii:

1. Postępowanie z chorym w okresie okołoperacyjnym:

- 1) ocena stanu chorego w okresie przedoperacyjnym, w zależności od rodzaju wskazań do zabiegu operacyjnego lub diagnostycznego;
- 2) zadania lekarza anestezjologa realizowane w poradni anestezjologicznej, cele poradni anestezjologicznej;
- 3) cele znieczulenia ogólnego, regionalnego i połączonego;
- 4) fizjopatologia znieczulenia;
- 5) farmakoterapia znieczulenia z uwzględnieniem farmakokinetyki i farmakodynamiki oraz zadań stawianych przed anestezjologią w chirurgii ambulatoryjnej;
- 6) monitorowanie znieczulenia;
- 7) monitorowanie podstawowych funkcji życiowych, wskazania do monitorowania inwazyjnego;
- 8) układ nerkowy i rola wątroby podczas znieczulenia (eliminacja oraz degradacja anestetyków);
- 9) zalety i wady znieczulenia ogólnego i znieczulenia regionalnego;
- 10) chorobowość i śmiertelność związana ze znieczuleniem;
- 11) sala wybudzeń jako prawny obowiązek i strażnik bezpieczeństwa w bezpośrednim okresie pooperacyjnym i poznieczuleniowym;
- 12) uśmierzanie bólu pooperacyjnego, zespół leczenia bólu ostrego;
- 13) standardy anestezjologiczne a stanowisko znieczulenia, aspekty prawne.

– z zakresu intensywnej terapii:

2. Postępowanie z chorym w oddziale i na stanowisku intensywnej terapii - zagadnienia ogólne:

- 1) specyfika stanowiska intensywnej terapii;
- 2) specyfika postrzegania i oceny stanu ogólnego w intensywnej terapii;
- 3) specyfika diagnostyki różnicowej w intensywnej terapii;
- 4) chorobowość i śmiertelność związana z intensywną terapią;
- 5) podmiotowość chorego w intensywnej terapii;
- 6) społeczne, ekonomiczne i socjalne skutki intensywnej terapii;
- 7) miejsce intensywnej terapii w strukturze organizacyjnej szpitala;
- 8) kryteria przyjęć na OIT.

3. Zagadnienia szczegółowe:

- 1) przepływ krwi;
- 2) transport tlenu;
- 3) techniki zapobiegania powikłaniom u chorego w stanie krytycznym;
- 4) dostępy naczyniowe;
- 5) monitorowanie dynamiki układu krążenia;
- 6) monitorowanie oddychania;
- 7) monitorowanie metabolizmu;
- 8) monitorowanie OUN;
- 9) sedacja i analgosedacja na OIT;
- 10) ostra niewydolność oddechowa;
- 11) wentylacja mechaniczna;
- 12) ostra niewydolność krążenia;
- 13) rodzaje i podział wstrząsu;
- 14) chory z urazem wielonarządowym;
- 15) stan po nagłym zatrzymaniu krążenia, fizjopatologia oraz postępowanie lecznicze (hipotermia

- terapeutyczna);
- 16) zakażenia na OIT (sepsa, ciężka sepsa, wstrząs septyczny), (Surviving Sepsis Campaign - pakiety resuscytacyjne i pakiety terapeutyczne);
  - 17) płynoterapia;
  - 18) leczenie preparatami krwi i preparatami krwiopochodnymi;
  - 19) żywienie w intensywnej terapii;
  - 20) pozaustrojowe techniki leczenia ostrej niewydolności nerek, wątroby, krążenia i oddychania;
  - 21) systemy oceny stanu klinicznego chorego;
  - 22) orzecznictwo w intensywnej terapii, w tym orzekanie o nieodwracalnym ustaniu czynności mózgu.
4. Staż zakończony jest kolokwium obejmującym swoim zakresem wiedzę teoretyczną oraz umiejętności praktyczne. Kolokwium przeprowadza ordynator oddziału lub jego zastępca.

Program stażu cząstkowego z zakresu medycyny ratunkowej

Czas trwania stażu: 1 tydzień.

Cel stażu:

pogłębienie wiedzy teoretycznej oraz poznanie, utrwalenie i przyswojenie praktycznych umiejętności postępowania w zakresie medycznych czynności ratunkowych i procedur klinicznych medycyny ratunkowej.

Miejsce odbywania stażu: kliniki medycyny ratunkowej, oddziały kliniczne medycyny ratunkowej, szpitalne oddziały ratunkowe.

Program stażu:

1. Utrwalenie zasad zaawansowanej resuscytacji krążeniowo-oddechowej i prowadzenia terapii poresuscytacyjnej.
2. Utrwalenie zasad postępowania ratunkowego w urazach wielonarządowych, w szczególności:
  - 1) wstępnej oceny chorego z mnogimi obrażeniami ciała;
  - 2) podtrzymania funkcji życiowych chorego z mnogimi obrażeniami ciała;
  - 3) praktyczne opanowanie zasad transportu chorego z mnogimi obrażeniami ciała;
  - 4) prowadzenie oceny wtórnej pacjenta z mnogimi obrażeniami ciała;
  - 5) poznanie zaawansowanych technik diagnostyki okołourazowej i zasad różnicowania diagnostycznego w urazach;
  - 6) postępowanie kliniczne we wstrząsie urazowym.
3. Poszerzenie umiejętności wykonywania triagu śródszpitalnego w nagłym zagrożeniu zdrowia lub życia.
4. Poszerzenie umiejętności postępowania w nagłym zagrożeniu zdrowia lub życia pochodzenia wewnętrznego, takim jak:
  - 1) nagłe zatrzymanie krążenia;
  - 2) ostra niewydolność krążenia różnej etiologii;
  - 3) ostra niewydolność oddechowa różnej etiologii;
  - 4) wstrząs o różnej etiologii;
  - 5) nagłe stany utraty przytomności;
  - 6) ostre schorzenia brzuszne;
  - 7) ostre schorzenia ciężarnych;
  - 8) ostre stany drgawkowe.
5. Postępowanie w nagłych zagrożeniach zdrowia lub życia u dzieci.
6. Postępowanie ratunkowe w nagłych zagrożeniach zdrowia lub życia pochodzenia środowiskowego:
  - 1) ostre zatrucia;
  - 2) skażenia chemiczne;
  - 3) uraz termiczny (oparzenie, udar cieplny, hipotermia);
  - 4) utonięcia, uraz nurkowy;
  - 5) porażenia elektryczne i rażenia piorunem;
  - 6) pogryzienia, ukąszenia i użądlenia.
7. Opanowanie wykonywania następujących lekarskich umiejętności leczenia ratunkowego:
  - 1) z zakresu resuscytacji krążeniowo-oddechowej:
    - a) udrożnienie dróg oddechowych metodami bezprzyrządowymi,
    - b) intubacja dotchawicza,
    - c) udrożnienie dróg oddechowych technikami alternatywnymi (np. maski krtaniowe, maski żelowe, rurki krtaniowe itp.),
    - d) udrożnienie dróg oddechowych technikami chirurgicznymi, w tym konikotomii i tracheotomii,
    - e) wspomaganie oddechu i sztucznej wentylacji zastępczej,
    - f) defibrylacja elektryczna i kardiowersja,

- g) pośredni masaż serca,
  - h) wykonanie centralnego dostępu dożylnego,
  - i) resuscytacja płynowa,
  - j) odbarczenie odmy opłucnowej, w szczególności odmy prężnej;
- 2) z zakresu czynności ratunkowych w warunkach przedszpitalnych (medycznych czynności ratunkowych):
    - a) zabezpieczania rannego pacjenta w czasie wyjmowania z uszkodzonego pojazdu,
    - b) podtrzymywania funkcji życiowych na miejscu zdarzenia lub wypadku i w czasie transportu,
    - c) unieruchamiania kręgosłupa szyjnego i piersiowo-lędźwiowego,
    - d) unieruchamiania złamań na miejscu zdarzenia lub wypadku,
    - e) tamowania krwotoków;
  - 3) monitorowania podstawowych funkcji życiowych w czasie transportu oraz na szpitalnym oddziale ratunkowym;
  - 4) zaopatrywania ran powierzchownych;
  - 5) zasad znieczuleń przewodowych i analgosedacji w szpitalnych procedurach ratunkowych;
  - 6) zasad postępowania w porodzie nagłym.
8. Utrwalenie zasad organizacji medycyny ratunkowej oraz zasad organizacyjnych i funkcjonowania szpitalnych oddziałów ratunkowych, prowadzenia dokumentacji medycznej właściwej dla szpitalnego oddziału ratunkowego oraz realizacji szpitalnego planu zabezpieczenia katastrofy.
  9. Poszerzenie umiejętności postępowania w stanach nagłego zagrożenia zdrowia lub życia w warunkach przedszpitalnych.
  10. Poszerzenie umiejętności postępowania w zdarzeniach masowych i katastrofach, w tym w szczególności prowadzenia segregacji przedszpitalnej oraz organizacji i prowadzenia akcji ratunkowej.

STAŻ CZĄSTKOWY W DZIEDZINIE PSYCHIATRII

Czas trwania stażu: 2 tygodnie.

Cel stażu:

poznanie, utrwalenie i przyswojenie praktycznych umiejętności rozpoznawania i postępowania w zaburzeniach psychicznych w warunkach opieki stacjonarnej i ambulatoryjnej.

Program stażu:

1. Rozpoznawanie (ocena przyczyn, ryzyka), wybór postępowania i leczenia w stanach nagłych związanych z zaburzeniami psychicznymi, takimi jak:
  - 1) zachowania samobójcze;
  - 2) zachowania agresywne i inne zachowania zagrażające;
  - 3) ostre zaburzenia psychotyczne;
  - 4) zespół paniki lękowej;
  - 5) nagłe powikłania psychofarmakoterapii.
2. Rozpoznawanie i leczenie zaburzeń psychicznych częściej spotykanych w podstawowej opiece zdrowotnej, poznanie możliwości zapobiegania im:
  - 1) zaburzenia psychiczne i somatyczne związane z alkoholem i innymi substancjami uzależniającymi;
  - 2) zespoły depresyjne;
  - 3) zespoły nerwicowe;
  - 4) reakcje na stres i reakcje adaptacyjne;
  - 5) zaburzenia snu;
  - 6) zaburzenia odżywiania;
  - 7) dysfunkcje seksualne.
3. Rozpoznawanie oraz zasady rehabilitacji utrwalonych zaburzeń psychicznych i umiejętności jej organizowania w środowisku rodzinnym i lokalnym:
  - 1) upośledzenie umysłowe;
  - 2) zespoły otępienne.
4. Zasady współpracy w specjalistycznym leczeniu i rehabilitacji przewlekłych lub nawracających zaburzeń psychicznych:
  - 1) psychoz schizofrenicznych i urojeniowych;
  - 2) chorób afektywnych;
  - 3) uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych;
  - 4) utrwalonych zespołów nerwicowych;
  - 5) utrwalonych zaburzeń odżywiania, snu oraz dysfunkcji seksualnych.
5. Poznanie zasad oraz praktycznych możliwości wykorzystania dostępnych form leczenia, rehabilitacji, pomocy społecznej i środowiskowej oraz oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

6. Opanowanie wykonywania umiejętności:
  - 1) oceny stanu psychicznego z uwzględnieniem specyfiki wieku rozwojowego i podeszłego;
  - 2) oceny wpływu czynników somatycznych na stan psychiczny chorego;
  - 3) oceny wpływu czynników psychicznych i środowiskowych na stan somatyczny chorego;
  - 4) oceny czynników patogennych w rodzinie chorego;
  - 5) oceny patogennego znaczenia kryzysów rozwojowych oraz doświadczeń związanych z chorobą (ostrą, przewlekłą, terminalną) i leczeniem;
  - 6) nawiązywania właściwego kontaktu z osobą z zaburzeniami psychicznymi i mobilizacji postawy współdziałania w leczeniu, unikania oddziaływań jatrogennych;
  - 7) prowadzenia interwencji kryzysowej;
  - 8) prowadzenia psychoterapii podtrzymującej;
  - 9) wyboru zgodnego z prawem postępowania lekarskiego w sytuacji konieczności działania bez zgody chorego;
  - 10) stosowania podstawowych grup leków psychotropowych, z uwzględnieniem profilaktyki uzależnień lekowych.

STAŻ CZĄSTKOWY W DZIEDZINIE MEDYCYNY RODZINNEJ

Czas trwania stażu: 3 tygodnie.

Cel stażu:

poznanie i utrwalenie organizacji oraz metod pracy w warunkach długotrwałej opieki ambulatoryjnej i w domu chorego, a także praktycznych umiejętności dotyczących rozpoznawania, leczenia, zapobiegania i rehabilitacji w chorobach stanowiących najczęstszą przyczynę zgłaszalności pacjentów do poradni, jak i wymagających długotrwałego leczenia w środowisku domowym (opieka nad przewlekle chorym).

Program stażu:

1. Zapobieganie, rozpoznawanie i leczenie chorób stanowiących najczęstszą przyczynę zgłaszalności pacjentów do poradni:
  - 1) ostrych schorzeń infekcyjnych dróg oddechowych (zapalenia zatok, zapalenia gardła, migdałków, krtani, tchawicy i oskrzeli);
  - 2) stanów zapalnych ucha środkowego i zaburzeń słuchu;
  - 3) chorób zakaźnych, w tym chorób odzwierzęcych;
  - 4) chorób układu pokarmowego (w szczególności choroby wrzodowej, kamicy żółciowej);
  - 5) chorób układu moczowego;
  - 6) chorób skóry (w szczególności zakażeń ropnych skóry i tkanki podskórnej, oparzeń i odmrożeń powłok);
  - 7) chorób chirurgicznych (w szczególności urazów tkanek miękkich głowy, tułowia i kończyn, skręceń i stłuczeń stawów, żyłaków podudzi, żyłaków odbytu, przewlekłych owrzodzeń podudzi);
  - 8) chorób kobiet (w szczególności niektórych powikłań ciąży, powikłań przebiegu porodu, zaburzeń cyklu miesięcznego, zaburzeń okresu menopauzy, zakażeń narządów płciowych u kobiet);
  - 9) chorób narządu wzroku (w szczególności wad wzroku, zapaleń aparatu ochronnego oka, urazów narządu wzroku, jaskry, zaćmy, chorób objawiających się zaniewidzeniem);
  - 10) chorób układu nerwowego (w szczególności zawrotów głowy, padaczki, zespołu Parkinsona, zespołów bólowych kręgosłupa, neuropatii obwodowych).
2. Leczenie, rehabilitacja i opieka przewlekle chorych w warunkach ambulatoryjnych i domowych, ze szczególnym uwzględnieniem następujących schorzeń:
  - 1) choroby wieńcowej;
  - 2) nadciśnienia tętniczego;
  - 3) miażdżycy tętnic;
  - 4) gruźlicy;
  - 5) astmy oskrzelowej;
  - 6) przerostu gruczołu krokowego;
  - 7) niewydolności nerek;
  - 8) cukrzycy;
  - 9) choroby reumatoidalnej, choroby reumatycznej i zmian zwyrodnieniowych układu kostno-stawowego;
  - 10) chorób nowotworowych, łącznie z opieką paliatywną;
  - 11) mózgowego porażenia dziecięcego;
  - 12) padaczki;
  - 13) zaburzeń psychicznych;
  - 14) uzależnień (alkoholizm, narkomania, lekomania);
  - 15) marskości wątroby;

- 16) AIDS.
3. W zakresie organizacji i metod pracy poradni i indywidualnej praktyki lekarskiej:
- 1) organizacja pracy poradni lekarza rodzinnego (rejestracja, dokumentacja, zasady ewidencjonowania kosztów, orzecznictwo lekarskie, sprawozdawczość, zasady wypisywania recept, skierowań na badanie diagnostyczne i do lekarzy specjalistów oraz na leczenie sanatoryjne);
  - 2) współpraca z pielęgniarką środowiskową/rodzinną i pracownikiem socjalnym oraz z personelem praktyki;
  - 3) zasady współdziałania z placówkami udzielającymi pomocy doraźnej, ze szpitalem, z zakładem opiekuńczo-lecznym, pracowniami diagnostycznymi, ze specjalistami w innych dziedzinach medycyny, stacjami sanitarno-epidemiologicznymi;
  - 4) zasady współdziałania z jednostkami samorządu terytorialnego, instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomocą społeczną oraz ze szkołami i placówkami systemu oświaty.
4. Opanowanie następujących umiejętności i czynności:
- 1) oceny rozwoju fizycznego i psychoruchowego dzieci ze szczególnym uwzględnieniem niemowląt;
  - 2) przeprowadzania szczepień ochronnych, zgodnie z kalendarzem szczepień;
  - 3) oznaczania glikemii, glikozurii i ketonurii za pomocą suchych testów;
  - 4) przeprowadzania testów skórnych;
  - 5) zakładania opatrunków;
  - 6) leczenia ran;
  - 7) stosowania profilaktyki tężca;
  - 8) badania płoźniczego zewnętrznego;
  - 9) stwierdzenia czynności serca u płodu;
  - 10) oceny ruchliwości płodu;
  - 11) pobrania badania cytologicznego;
  - 12) pobierania materiału do badań mikrobiologicznych w warunkach ambulatoryjnych;
  - 13) wykonania tamponady przedniej;
  - 14) usuwania woskowiny usznej;
  - 15) usuwania ciał obcych z worka spojówkowego;
  - 16) badania ostrości wzroku;
  - 17) badania widzenia barwnego;
  - 18) badania widzenia obuocznego;
  - 19) badania dna oka.

.....
(miasto, data)

.....
(podpis Koordynatora stażu)

-----
pieczęć Szpitala

ZAŚWIADCZENIE

Niniejszym potwierdzam, iż

Pan/Pani .....

Absolwent Wydziału .....

Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach

w terminie .....

w¹:

- Akademickim Centrum Stomatologii i Medycyny Specjalistycznej Sp. z o.o.,
- Górnośląskim Centrum Medycznym im. prof. Leszka Cieca Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach (ul. Ziołowa 45-47, 40-635 Katowice);

odbył szkolenie praktyczne, o który mowa w art. 15p ust. 1 pkt 2 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty.

Lekarz dentysta

STAŻ CZĄSTKOWY Z ZAKRESU STOMATOLOGII ZACHOWAWCZEJ

Czas trwania stażu wynosi 5 tygodni.

Program stażu:

1. Poznanie zasad:
  - 1) organizacji promocji zdrowia jamy ustnej wśród społeczności lokalnej (mieszkańców wsi, gminy, dzielnicy), na której terenie funkcjonuje praktyka lub poradnia;
  - 2) organizacji i metod pracy indywidualnej praktyki lekarsko-dentystycznej lub poradni, w szczególności:
    - a) organizacji pracy gabinetu (ruch pacjentów, rejestracja, dokumentacja, sprawozdawczość, zasady wypisywania recept i skierowań na badanie diagnostyczne oraz na konsultacje specjalistyczne),
    - b) ergonomii pracy lekarza dentysty, pracy z asystentką na cztery ręce,
    - c) współdziałania z lekarzami i innymi pracownikami ochrony zdrowia,
    - d) metodologii zawierania kontraktów.
2. Rozpoznawanie, zapobieganie i leczenie:
  - 1) próchnicy zębów;
  - 2) zapaleń miazgi;
  - 3) martwicy i zgorzeli miazgi oraz chorób tkanek okołowierzchołkowych zęba;
  - 4) uszkodzeń niepróchnicowych tkanek zębów.
3. Opanowanie wykonywania następujących umiejętności i czynności:
  - 1) diagnozowania próchnicy (ze szczególnym uwzględnieniem oceny aktywności choroby, wykrywania i kwalifikacji zmian próchnicowych na powierzchniach stycznych zębów);
  - 2) planowania postępowania profilaktyczno-leczniczego próchnicy, z uwzględnieniem indywidualnych

---

¹ Należy wypisać wszystkie podmioty lecznicze w których Stażysta odbył części Stażu.

- czynników ryzyka choroby;
- 3) postępowania diagnostycznego w przypadku bólu zębów o niejasnej lokalizacji;
  - 4) leczenia próchnicy z zastosowaniem oszczędzających metod opracowania ubytku (metoda ART, tunelowa) i odpowiednich materiałów do wypełnień;
  - 5) postępowania profilaktycznego i leczenia ubytków niepróchnicowego pochodzenia zmineralizowanych tkanek zęba (nadżerki nietypowe, ubytki typu abrazyjnego);
  - 6) wykonywania zabiegów endodontycznych;
  - 7) postępowania diagnostycznego i leczniczego w przypadku chorób miazgi i tkanek okołowierzchołkowych, ze szczególnym uwzględnieniem zębów wielokorzeniowych (ekstirpacja miazgi w znieczuleniu, leczenie kanałowe zębów z zainfekowaną miazgą, wypełnienie kanałów korzeniowych cwiwkami gutaperkowymi z użyciem różnych metod kondensacji, leczenie endodontyczne zębów z nieprawidłowościami anatomicznymi dotyczącymi liczby i przebiegu kanałów korzeniowych);
  - 8) diagnostyki i postępowania leczniczego w uszkodzeniach tkanek zęba spowodowanych czynnikami abrazyjnymi lub chemicznymi;
  - 9) diagnostyki i postępowania leczniczego w przypadku pourazowych uszkodzeń zębów stałych;
  - 10) stosowania diagnostyki radiologicznej wewnątrz- i zewnątrzustnej oraz innych metod obrazowania;
  - 11) diagnozowania i usuwania przebarwień zębów;
  - 12) prowadzenia instruktażu higieny jamy ustnej i motywacji chorego oraz oceny uzyskanych efektów;
  - 13) stosowania profesjonalnych metod profilaktyki próchnicy i zapaleń dziąseł (profesjonalne usuwanie kamienia nazębnego, mechaniczne usuwanie płytki nazębnej, stosowanie lakierów i żeli fluorkowych, stosowanie lakierów chlorheksydynowych i uszczelniaczy bruzd);
  - 14) planowania i oceny efektów edukacji prozdrowotnej w różnych grupach populacji.
4. Szkolenie w zakresie profilaktyki zakażeń HIV, diagnostyki i leczenia AIDS: 1 dzień (5 godzin wykładów):
- 1) epidemiologia zakażeń HIV i AIDS;
  - 2) podstawowe wiadomości o budowie wirusa HIV i wykrywaniu zakażeń;
  - 3) wybrane zagadnienia HIV/AIDS w ujęciu nauk medycznych;
  - 4) elementy poradnictwa i opieki medycznej nad kobietą zakażoną HIV lub chorą na AIDS;
  - 5) poradnictwo przed testem i po teście;
  - 6) strategia leczenia antyretrowirusowego zakażonych HIV i chorych na AIDS;
  - 7) etyczne i prawne aspekty HIV i AIDS;
  - 8) elementy komunikowania się w relacjach lekarz - pacjent zakażony HIV i chory na AIDS.

STAŻ CZĄSTKOWY Z ZAKRESU STOMATOLOGII DZIECIĘCEJ

Czas trwania stażu wynosi 5 tygodni.

Program stażu:

1. Poznanie zasad:
  - 1) adaptacji dziecka do zabiegów dentystycznych;
  - 2) postępowania z dziećmi specjalnej troski.
2. Rozpoznawanie, zapobieganie i leczenie:
  - 1) próchnicy w uzębieniu mlecznym;
  - 2) próchnicy w uzębieniu stałym;
  - 3) chorób miazgi zębów mlecznych oraz zębów stałych w różnych stadiach rozwoju zębów;
  - 4) chorób przyzębia i błony śluzowej jamy ustnej w wieku rozwojowym.
3. Postępowanie w pourazowym uszkodzeniu zębów mlecznych, a także zębów stałych z niezakończonym oraz zakończonym rozwojem korzenia (diagnostyka kliniczna i radiologiczna, uwarunkowania procedur leczniczych, badania kontrolne z oceną rozwoju korzenia).
4. Opanowanie wykonywania następujących umiejętności i czynności:
  - 1) oceny wieku zębowego;
  - 2) diagnozowania zaburzeń oraz wad rozwojowych w uzębieniu mlecznym i stałym;
  - 3) diagnozowania próchnicy w zębach mlecznych i w zębach stałych wraz z oceną aktywności oraz indywidualnych czynników ryzyka choroby próchnicowej;
  - 4) planowania i wykonywania profesjonalnych zabiegów profilaktycznych w zębach mlecznych i w zębach stałych;
  - 5) leczenia próchnicy w zębach mlecznych i w zębach stałych wraz z oszczędzającymi metodami opracowania ubytków oraz zastosowaniem właściwych materiałów do wypełnień;
  - 6) postępowania leczniczego w chorobach miazgi zębów mlecznych;
  - 7) leczenia chorób miazgi w zębach stałych z niezakończonym oraz zakończonym rozwojem korzenia;
  - 8) postępowania w pourazowych uszkodzeniach zębów stałych z niezakończonym oraz zakończonym

- rozwojem korzeni;
- 9) wykonywanie zabiegów endodontycznych;
  - 10) zastosowania oraz interpretacji badań radiologicznych zewnątrzustnych i wewnątrzustnych.

STAŻ CZĄSTKOWY Z ZAKRESU CHIRURGII STOMATOLOGICZNEJ

Czas trwania stażu wynosi 4 tygodnie.

Program stażu:

1. Opanowanie zasad:
  - 1) znieczulenia miejscowego powierzchniowego, nasiękowego i przewodowego;
  - 2) usuwania zębów u dzieci i dorosłych;
  - 3) dłutowania i separacji korzeni zębów;
  - 4) diagnostyki i postępowania w zapaleniu tkanek jamy ustnej, twarzy i szyi;
  - 5) współczesnej antybiotykoterapii w leczeniu zapaleń tkanek jamy ustnej, twarzy i szyi;
  - 6) profilaktyki onkologicznej, zasad rozpoznawania choroby nowotworowej i podstawowych metod diagnostycznych;
  - 7) profilaktyki zakażeń wirusami hepatotropowymi i HIV w chirurgii stomatologicznej;
  - 8) pierwszej pomocy w pourazowych obrażeniach zębów i czaszki twarzowej.
2. Rozpoznawanie, różnicowanie i zasady leczenia:
  - 1) torbieli;
  - 2) chorób stawu skroniowo-żuchwowego;
  - 3) wczesnych i późnych powikłań po usunięciu zębów;
  - 4) nerwobóli.
3. Opanowanie następujących umiejętności i czynności:
  - 1) zastosowania badań radiologicznych i ultrasonograficznych w chirurgii stomatologicznej;
  - 2) znieczulenia nasiękowego i przewodowego zewnątrzustnego i wewnątrzustnego w zakresie części twarzowej czaszki;
  - 3) wykonania ekstrakcji zębów jedno- i wielokorzeniowych;
  - 4) wykonania zabiegu chirurgicznego zaopatrzenia zębodołu po ekstrakcji zębów;
  - 5) wykonania odbarczenia przez nacięcie ropni zębopochodnych wewnątrzustnych.

STAŻ CZĄSTKOWY Z ZAKRESU PROTETYKI STOMATOLOGICZNEJ

Czas trwania stażu wynosi 4 tygodnie.

Program stażu:

1. Poznanie zasad:
  - 1) diagnostyki i planowania leczenia protetycznego w prostych przypadkach klinicznych;
  - 2) współpracy lekarza z pracownią techniczną;
  - 3) leczenia prostych przypadków klinicznych z zastosowaniem protez stałych (wkładów koronowych i koronowo-korzeniowych i lanych koron protetycznych) oraz płytowych protez ruchomych, częściowych i całkowitych;
  - 4) wykonania uzupełnień tymczasowych;
  - 5) naprawy uszkodzonych uzupełnień protetycznych.
2. Opanowanie umiejętności i czynności klinicznych niezbędnych podczas zastosowania klinicznego wkładów koronowych i koronowo-korzeniowych, koron lanych oraz płytowych protez częściowych i całkowitych, jak również naprawy wyżej wymienionych protez.

STAŻ CZĄSTKOWY Z ZAKRESU PERIODONTOLOGII

Czas trwania stażu wynosi 2 tygodnie.

Program stażu:

1. Poznanie:
  - 1) zasad diagnozowania, zapobiegania i leczenia zapaleń przyzębia;
  - 2) sposobów kontroli miejscowych czynników przyczynowych chorób przyzębia;
  - 3) zasad oceny wyników leczenia podstawowego w chorobach przyzębia.
2. Postępowanie diagnostyczne i lecznicze w chorobach błony śluzowej jamy ustnej o etiologii bakteryjnej, wirusowej i grzybiczej.
3. Opanowanie następujących umiejętności:
  - 1) oceny stanu klinicznego i radiologicznego przyzębia (głębokość kieszonek, stopień rozchwiania zębów,

- zaawansowanie choroby w okolicy międzykorzeniowej zębów, krwawienie z kieszonki dziąsłowej, obecność płytki bakteryjnej, interpretacja obrazów radiologicznych przyzębia);
- 2) metod motywacji i instruktażu higieny u osób z zaawansowanym zapaleniem przyzębia;
  - 3) wykonania skalingu nad- i poddziąsłowego u osób z zapaleniem przyzębia o umiarkowanym zaawansowaniu;
  - 4) korekty innych miejscowych czynników etiologicznych zapaleń dziąseł i przyzębia;
  - 5) interpretacji wyników badań laboratoryjnych.

STAŻ CZĄSTKOWY Z ZAKRESU ORTODONCJI

Czas trwania stażu wynosi 3 tygodnie.

Program stażu:

1. Ocena wskazań do zapobiegania lub leczenia ortodontycznego, w tym: informacja dla pacjenta o wskazaniach do leczenia, stosowanych metodach, czasie rozpoczęcia leczenia, okresie trwania leczenia oraz o ograniczeniach.
2. Zasady współczesnego postępowania profilaktycznego.
3. Opanowanie następujących czynności i umiejętności:
  - 1) postępowanie diagnostyczne w nabytych wadach zgryzu:
    - a) badanie kliniczne z oceną czynności narządów jamy ustnej,
    - b) wskazania do zlecenia badań dodatkowych, w tym rentgenogramów;
  - 2) wykonanie modeli diagnostycznych, ustalenie wzorca zgryzu nawykowego, pośrednia ocena zgryzu na podstawie modeli;
  - 3) analiza rentgenogramów: ortopantomograficznych i odległościowych bocznych głowy;
  - 4) leczenie w okresie uzębienia mlecznego i mieszanego z użyciem standardowych aparatów lub protez ortodontycznych;
  - 5) asystowanie podczas leczenia wad zgryzu;
  - 6) wykonanie procedur niezbędnych do naprawy zdejmowanego aparatu ortodontycznego w przypadku uszkodzenia;
  - 7) zdjęcie elementów stałego aparatu ortodontycznego w przypadku uszkodzenia.

KURS W DZIEDZINIE RATOWNICTWA MEDYCZNEGO

Czas trwania kursu: 1 tydzień.

Cel kursu:

pogłębienie wiedzy teoretycznej i przyswojenie praktycznych umiejętności postępowania w stanach nagłego zagrożenia zdrowia i życia.

Program kursu:

1. Poznanie współczesnych zasad organizacji medycyny ratunkowej oraz zasad organizacyjnych i funkcjonowania szpitalnych oddziałów ratunkowych.
2. Poznanie organizacji pracy pogotowia ratunkowego.
3. Poznanie zasad postępowania w stanach nagłego zagrożenia zdrowia lub życia w warunkach przedszpitalnych.

.....
(miasto, data)

.....
(podpis Koordynatora stażu)

.....
(pieczęć wydziału)
(faculty's stamp)

.....
(miejscowość, data)
(city, date)

DZIENNICZEK

szkolenia praktycznego, o którym mowa
w art. 15 p. ust. 1 i 8 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry
(t.j. Dz. U. 2023, poz. 1516)

INTERNSHIP TIMESHEET

of the practical training mentioned
in article 15p. paragraphs 1 and 8 of the act on the profession of physician and dentist
(unified text, Journal of Laws 2023, item 1516)

Imię i nazwisko stażysty:
Name of the intern:

Imię i nazwisko Koordynatora:
Name of the Coordinator:

Data i miejsce urodzenia:
Date and place of birth:

Data rozpoczęcia stażu:
Start date of the internship:

Data ukończenia studiów:
Date of graduation:

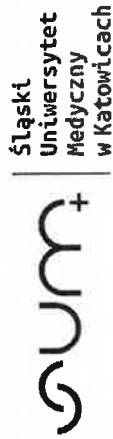
Podpis Koordynatora:
Coordinator's signature:

Staż cząstkowy w dziedzinie Partial internship in the field of	Czas trwania stażu Duration of the internship	Okres (daty) Period (dates)		Imię i nazwisko opiekuna stażu cząstkowego Name of the partial internship supervisor	Jednostka / komórka realizująca staż cząstkowy Entity / unit conducting the partial internship	Podpis i pieczęćka opiekuna potwierdzającego odbycie stażu cząstkowego Signature and stamp of supervisor confirming the completion of the partial internship
		od from	do to			
I	chorób wewnętrznych, w tym: internal medicine, including:	5 tygodni 5 weeks				
I.1	choroby wewnętrzne internal medicine	4 tygodnie 4 weeks				
I.2	krwiodawstwo i krwiolecznictwo blood donation and blood treatment	1 tydzień 1 week				
II	pediatrii, w tym: pediatrics, including:	4 tygodnie 4 weeks				
II.1	pediatria pediatrics	3 tygodnie 3 weeks				

II.2	neonatologia neonatology	1 tydzień 1 week						
III.	chirurgii ogólnej, w tym: general surgery, including:	4 tygodnie 4 weeks						
III.1	chirurgia ogólna general surgery	3 tygodnie 3 weeks						
III.2	chirurgia urazowa traumatology	1 tydzień 1 week						
IV.	położnictwa i ginekologii obstetrics and gynecology	3 tygodnie 3 weeks						
V.	anestezjologii i intensywnej terapii anesthesiology and intensive care	2 tygodnie 2 weeks						
V.1	anestezjologia anesthesiology	1 tydzień 1 week						

V.2	intensywna terapia intensive care	1 tydzień 1 week							
VI.	medycyny ratunkowej emergency medicine	1 tydzień 1 week							
VII.	psychiatrii psychiatry	2 tygodnie 2 weeks							
VIII.	medycyny rodzinnej family medicine	3 tygodnie 3 weeks							

.....
 (podpis i pieczęć Koordynatora szkolenia praktycznego)
 (signature and stamp of the practical training Coordinator)

.....
(miejscowość, data)
(city, date)

.....
(pieczęć wydziału)
(faculty's stamp)

DZIENNICZEK
szkolenia praktycznego, o którym mowa
w art. 15 p. ust. 1 i 8 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry
(t.j. Dz. U. 2023, poz. 1516)

INTERNSHIP TIMESHEET
of the practical training mentioned
in article 15p. paragraphs 1 and 8 of the act on the profession of physician and dentist
(unified text, Journal of Laws 2023, item 1516)

Imię i nazwisko stażysty: Name of the intern:	.....	Imię i nazwisko Koordynatora: Name of the Coordinator:	.....
Data i miejsce urodzenia: Date and place of birth:	.....	Data rozpoczęcia stażu: Start date of the internship:	.....
Data ukończenia studiów: Date of graduation:	.....	Podpis Koordynatora: Coordinator's signature:	.....

Staż cząstkowy w dziedzinie Partial internship in the field of	Czas trwania stażu Duration of the internship	Okres (daty) Period (dates)		Imię i nazwisko opiekuna stażu cząstkowego Name of the partial internship supervisor	Jednostka / komórka realizująca staż cząstkowy Entity / unit conducting the partial internship	Podpis i pieczęć opiekuna potwierdzającego odbycie stażu cząstkowego Signature and stamp of supervisor confirming the completion of the partial internship
		od from	do to			
I stomatologii zachowawczej conservative dentistry	5 tygodni 5 weeks					
II stomatologii dziecięcej pediatric dentistry	5 tygodni 5 weeks					
III chirurgii stomatologicznej dental surgery	4 tygodnie 4 weeks					
IV protetyki stomatologicznej prosthodontics	4 tygodnie 4 weeks					
V periodontologii periodontology	2 tygodnie 2 weeks					

VI	ortodoncja orthodontics	3 tygodnie 3 weeks						
VII	ratownictwa medycznego emergency medicine	1 tydzień 1 week						

.....
 (podpis i pieczęć Koordynatora szkolenia praktycznego)
 (signature and stamp of the practical training Coordinator)